

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

EBA BS 2011 116 τελικό

27 Σεπτεμβρίου 2011

**Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με
την εσωτερική διακυβέρνηση
(GL 44)**

Λονδίνο, 27 Σεπτεμβρίου 2011

Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση

Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (στο εξής ο «κανονισμός EAT»). Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού EAT, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν προς τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

2. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη της EAT σχετικά με τις κατάλληλες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας, καθώς και τους τρόπους ορθής εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα. Ως εκ τούτου, η EAT αναμένει από όλες τις αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα στις οποίες/στα οποία απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές να συμμορφωθούν προς αυτές, εκτός εάν αναφέρεται κάτι διαφορετικό. Οι αρμόδιες αρχές προς τις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τις στις εποπτικές πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τους εποπτικούς κανόνες ή/και τις κατευθυντήριες γραμμές ή τις εποπτικές διαδικασίες τους). Το ίδιο πρέπει να γίνει σε όσες περιπτώσεις συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές που περιέχονται στο έγγραφο αφορούν πρωτίστως ιδρύματα.

Απαιτήσεις γνωστοποίησης

3. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να γνωστοποιήσουν στην EAT κατά πόσον συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 28 Νοεμβρίου 2011. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται στη διεύθυνση compliance@eba.europa.eu από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν στην EAT τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους.

4. Η γνωστοποίηση από τις αρμόδιες αρχές που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού EAT.

Στο κείμενο των κατευθυντήριων γραμμών που ακολουθεί παρεμβάλλονται περιστασιακά περαιτέρω επεξηγήσεις όσον αφορά συγκεκριμένες πτυχές των

κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες παρέχουν παραδείγματα ή περιγράφουν τη συλλογιστική που οδήγησε σε μια διάταξη. Στις περιπτώσεις αυτές, το επεξηγηματικό κείμενο περιέχεται σε πλαίσιο.

Περιεχόμενα

Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση	2
Τίτλος I –Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί	7
1. Αντικείμενο	7
2. Πεδίο και επίπεδο εφαρμογής	7
3. Ορισμοί	7
Τίτλος II – Απαιτήσεις σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση των ιδρυμάτων	8
A. Εταιρική δομή και οργάνωση.....	8
4. Οργανωτικό πλαίσιο.....	8
5. Έλεγχοι και εξισορροπήσεις στη δομή του ομίλου	8
6. «Γνώρισε τη δομή σου».....	10
7. Μη τυποποιημένες ή μη διαφανείς δραστηριότητες.....	11
B. Διοικητικό Συμβούλιο	12
B.1 Καθήκοντα και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.....	12
8. Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου	12
9. Αξιολόγηση του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης	13
10. Εκτελεστικές και εποπτικές λειτουργίες του Διοικητικού Συμβουλίου ..	14
B.2 Σύνθεση και λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου	15
11. Σύνθεση, διορισμός και διαδοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	15
12. Δέσμευση, ανεξαρτησία και διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο Διοικητικό Συμβούλιο	16
13. Προσόντα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	17
14. Οργανωτική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου	18
Αξιολόγηση της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου	18
Ρόλος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου	19
Ειδικές επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	19

Επιτροπή Ελέγχου	20
Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	21
B.3 Πλαίσιο επιχειρησιακής συμπεριφοράς.....	21
15. Εταιρικές αξίες και κώδικας συμπεριφοράς.....	21
16. Συγκρούσεις συμφερόντων σε επίπεδο ιδρύματος.....	22
17. Διαδικασίες έγκαιρης εσωτερικής προειδοποίησης	22
B.4 Πολιτικές εξωτερικής ανάθεσης και αποδοχών.....	23
18. Εξωτερική ανάθεση.....	23
19. Διακυβέρνηση της πολιτικής αποδοχών	24
Γ. Διαχείριση κινδύνων	25
20. Κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων	25
21. Ευθυγράμμιση αποδοχών με το προφίλ κινδύνου.....	26
22. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	27
23. Νέα προϊόντα	30
Δ. Εσωτερικός έλεγχος	30
24. Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου	31
25. Μονάδα διαχείρισης κινδύνων (ΛΔΚ)	32
26. Ο ρόλος της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων	33
Η ρόλος της ΜΔΚ στη χάραξη στρατηγικής και στη λήψη αποφάσεων	33
Ο ρόλος της ΜΔΚ στις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	33
Ο ρόλος της ΜΔΚ στην πολυπλοκότητα της νομικής δομής	34
Ο ρόλος της ΜΔΚ στις ουσιώδεις αλλαγές.....	34
Ο ρόλος της ΜΔΚ στην μέτρηση και στην αξιολόγηση κινδύνων.....	35
Ο ρόλος της ΜΔΚ στην παρακολούθηση κινδύνων	35
Ο ρόλος της ΜΔΚ κατά τον χειρισμό μη εγκεκριμένων ανοιγμάτων.....	35
27. Επικεφαλής Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων	36
28. Μονάδα κανονιστικής συμμόρφωσης....	Error! Bookmark not defined.
29. Μονάδα εσωτερικού ελέγχου	39
Ε. Συστήματα πληροφορικής και επιχειρησιακή συνέχεια ..	40

30.	Σύστημα πληροφορικής και επικοινωνία	40
31.	Διαχείριση της επιχειρησιακής συνέχειας	40
ΣΤ.	Διαφάνεια	42
32.	Ενημέρωση του προσωπικού	42
33.	Διαφάνεια της εσωτερικής διακυβέρνησης	42
Τίτλος III – Τελικές διατάξεις και εφαρμογή		43
34.	Κατάργηση	43
35.	Ημερομηνία εφαρμογής	44

Τίτλος Ι – Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Αντικείμενο

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές στοχεύουν στην εναρμόνιση των εποπτικών προσδοκιών και στη βελτίωση της ορθής εφαρμογής του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 22 και το Παράρτημα V της οδηγίας 2006/48/ΕΚ, καθώς και σύμφωνα με τα εθνικά εταιρικά δίκαια.

2. Πεδίο και επίπεδο εφαρμογής

1. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να απαιτούν από τα ιδρύματα να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις που προβλέπονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για την εσωτερική διακυβέρνηση.
2. Η εφαρμογή των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών επανεξετάζεται από τις αρμόδιες αρχές ως μέρος της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης που εφαρμόζουν.

Επεξηγηματική σημείωση

Η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (ΕΕΑΤΕ)/ΕΑΤ έχει καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης, οι οποίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της ΕΑΤ.

3. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στα ιδρύματα σε ατομική βάση, στις δε μητρικές και θυγατρικές επιχειρήσεις σε ενοποιημένη ή σε υποενοποιημένη βάση, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.
4. Η αρχή της αναλογικότητας, όπως θεσπίζεται στις οδηγίες 2006/48 και 2006/49 (όπως τροποποιήθηκαν), διέπει την εφαρμογή όλων των διατάξεων των κατευθυντήριων γραμμών. Τα ιδρύματα μπορούν να καταδείξουν, με γνώμονα τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους, πώς η προσέγγιση που ακολουθούν επιτυγχάνει το απαιτούμενο από τις κατευθυντήριες γραμμές αποτέλεσμα.

3. Ορισμοί

1. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ο όρος Διοικητικό Συμβούλιο αναφέρεται στο όργανο ή στα όργανα διοίκησης ενός ιδρύματος το οποίο ασκεί την εποπτική και τη διαχειριστική αρμοδιότητα, την αποφασιστική αρμοδιότητα και την αρμοδιότητα χάραξης της στρατηγικής, των στόχων και της εν γένει πορείας του ιδρύματος. Στο Διοικητικό Συμβούλιο μετέχουν πρόσωπα που διευθύνουν την επιχειρησιακή δραστηριότητα του ιδρύματος.
2. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ο όρος *ιδρύματα* αναφέρεται στα πιστωτικά ιδρύματα και στις ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών σύμφωνα με τις οδηγίες 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ.

Τίτλος ΙΙ – Απαιτήσεις σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση των ιδρυμάτων

Α. Εταιρική δομή και οργάνωση

4. Οργανωτικό πλαίσιο

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενός ιδρύματος διασφαλίζει εταιρική δομή κατάλληλη και διαφανή για το εκάστοτε ίδρυμα. Η εταιρική δομή πρέπει να προωθεί και να αποδεικνύει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση του ιδρύματος τόσο σε ατομική βάση όσο και σε επίπεδο ομίλου. Οι ιεραρχικές γραμμές και η κατανομή των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών εντός του ιδρύματος πρέπει να είναι σαφείς, πλήρως οριοθετημένοι, συνεπείς και αναγκαστικού χαρακτήρα.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι η δομή του ιδρύματος και, όπου κρίνεται απαραίτητο, οι δομές εντός του ομίλου είναι σαφείς και διαφανείς για το προσωπικό και τους επόπτες του ιδρύματος.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα στοιχεία της εταιρικής δομής συμπληρώνουν και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Η δομή δεν πρέπει να εμποδίζει την ικανότητα του Διοικητικού Συμβουλίου να επιβλέπει και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το ίδρυμα ή ο όμιλος.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να αξιολογεί τις συνέπειες που συνεπάγονται οι αλλαγές στη δομή του ομίλου όσον αφορά την οικονομική του ευρωστία. Το διαχειριστικό όργανο πρέπει να προβαίνει εγκαίρως σε όλες τις αναγκαίες προσαρμογές.

Επεξηγηματική σημείωση

Αλλαγές μπορούν να προκύψουν, για παράδειγμα, από την ίδρυση νέων θυγατρικών, από συγχωνεύσεις και εξαγορές, από την πώληση ή τη λύση εταιρειών του ομίλου ή από εξωτερικές εξελίξεις.

5. Έλεγχοι και εξισορροπήσεις στη δομή του ομίλου

1. Σε επίπεδο ομίλου, το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής έχει τη συνολική ευθύνη για την επαρκή εσωτερική διακυβέρνηση του ομίλου και διασφαλίζει κατάλληλο πλαίσιο διακυβέρνησης κατάλληλο ως προς την δομή, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους κινδύνους του ομίλου και των επιχειρήσεων που τον αποτελούν.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μίας ρυθμιζόμενης από τη νομοθεσία θυγατρικής του ομίλου πρέπει να συμμορφώνεται σε επίπεδο νομικής οντότητας στις ίδιες αξίες και πολιτικές εσωτερικής διακυβέρνησης που διέπουν τη λειτουργία της μητρικής εταιρείας, εκτός εάν οι νομικές και εποπτικές απαιτήσεις ή η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλουν διαφορετικές ρυθμίσεις. Παρομοίως, το Διοικητικό Συμβούλιο μίας ρυθμιζόμενης θυγατρικής πρέπει στο πλαίσιο της δικής του

ευθύνης για την εσωτερική διακυβέρνηση να θέτει πολιτικές και να αξιολογεί αποφάσεις ή πρακτικές ώστε να διασφαλίζεται ότι η ρυθμιζόμενη θυγατρική δεν παραβιάζει τις απαιτήσεις του νομικού ή κανονιστικού πλαισίου ή τους κανόνες προληπτικής εποπτείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο μίας ρυθμιζόμενης θυγατρικής διασφαλίζει ότι οι ανωτέρω αποφάσεις ή πρακτικές δεν λειτουργούν με τρόπο επιζήμιο:

- α) στην ορθή και συνετή διαχείριση της θυγατρικής
- β) στην οικονομική ευρωστία της θυγατρικής, και
- γ) στα νόμιμα συμφέροντα των συμφεροντούχων της θυγατρικής.

3. Τα Διοικητικά Συμβούλια της μητρικής επιχείρησης και των θυγατρικών αυτής εφαρμόζουν τις παρακάτω διατάξεις λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της διάστασης του ομίλου στην εσωτερική τους διακυβέρνηση.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής επιχείρησης κατά την άσκηση των σχετικών με την εσωτερική διακυβέρνηση αρμοδιοτήτων του πρέπει να λάβει υπόψη του όλους τους σημαντικούς κινδύνους και θέματα τα οποία μπορεί να επηρεάσουν τον όμιλο, τη μητρική και τις θυγατρικές αυτής. Κατά συνέπεια, το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής επιχείρησης πρέπει να επιβλέπει επαρκώς τις θυγατρικές επιχειρήσεις και να σέβεται τις ανεξάρτητες νομικές αρμοδιότητες και αρμοδιότητες των Διοικητικών Συμβουλίων των ρυθμιζόμενων θυγατρικών του.
5. Προκειμένου να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις της εσωτερικής διακυβέρνησης το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής οφείλει να:
 - α. Θεσπίζει εταιρική διάρθρωση η οποία συμβάλει στην αποτελεσματική επίβλεψη των θυγατρικών και λαμβάνει υπόψη τη φύση, το μέγεθος, την πολυπλοκότητα των διαφόρων κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ο όμιλος και οι θυγατρικές αυτού
 - β. εγκρίνει την πολιτική εσωτερικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου για τις θυγατρικές επιχειρήσεις αυτού, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης να πληροί όλες τις σχετικές απαιτήσεις διακυβέρνησης
 - γ. διασφαλίζει την ύπαρξη επαρκών διαθέσιμων πόρων για κάθε θυγατρική προκειμένου να πληροί τα πρότυπα/κριτήρια του ομίλου καθώς και των σχετικών εθνικών διατάξεων που έχουν καθοριστεί στις χώρες λειτουργίας αυτών.
 - δ. διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα παρακολούθησης της συμμόρφωσης των θυγατρικών επιχειρήσεων του ομίλου με όλες τις κατάλληλες απαιτήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης και

ε. διασφαλίζει ότι οι γραμμές αναφοράς σε επίπεδο ομίλου είναι σαφείς και διαφανείς, ιδίως στις περιπτώσεις όπου οι επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν ταιριάζουν/εναρμονίζονται/ανταποκρίνονται με τη νομική μορφή του ομίλου.

6. Μια ρυθμιζόμενη θυγατρική πρέπει να έχει ως επιπλέον στοιχείο ισχυρής εσωτερικής διακυβέρνησης επαρκές αριθμό μελών του Δ.Σ. Τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να περιλαμβάνουν μη εκτελεστικούς διευθυντές οι οποίοι είναι ανεξάρτητα πρόσωπα για την θυγατρική, τον όμιλο και του κύριο μέτοχο.

6. «Γνώρισε τη δομή σου»

1. Το Δ.Σ. γνωρίζει και κατανοεί πλήρως τη λειτουργική δομή του ιδρύματος (know your structure) και διασφαλίζει ότι βρίσκεται σύμφωνη με την εγκεκριμένη από αυτή επιχειρηματική στρατηγική και προφίλ κινδύνου.

Επεξηγηματική σημείωση

Η πλήρης επίγνωση και κατανόηση της επιχειρησιακής δομής του ιδρύματος από το διαχειριστικό του όργανο είναι ζωτικής σημασίας. Όταν ένα ίδρυμα ιδρύει πολλές οντότητες εντός του ομίλου του, ο αριθμός τους και, ειδικότερα, οι διασυνδέσεις και οι μεταξύ τους συναλλαγές, ενδέχεται να εγείρουν σοβαρά εμπόδια στον σχεδιασμό της εσωτερικής του διακυβέρνησης, καθώς και στη διαχείριση και την εποπτεία των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο όμιλος, κάτι που συνιστά κίνδυνο από μόνο του.

2. Το Δ.Σ. πρέπει να καθοδηγεί και να κατανοεί τη δομή του ιδρύματος, την εξέλιξη, τους περιορισμούς της, να διασφαλίζει ότι η δομή δικαιολογείται δεόντως και δεν ενέχει ακατάλληλη ή μη προσηκουσα πολυπλοκότητα. Επιπρόσθετα, το Δ.Σ. εγκρίνει υγιείς στρατηγικές και πολιτικές για την εγκαθίδρυση των νέων δομών. Επιπρόσθετα, το Δ.Σ. αναγνωρίζει τους κινδύνους που τίθενται εξαιτίας της πολυπλοκότητας της δομής της νομικής οντότητας και διασφαλίζει ότι το ίδρυμα είναι σε θέση να παράγει έγκαιρα πληροφόρηση αναφορικά με τον τύπο, το καταστατικό, την ιδιοκτησιακή δομή και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της κάθε νομικής οντότητας.
3. Το Δ.Σ. της μητρικής πρέπει να κατανοεί την εταιρική οργάνωση του ομίλου καθώς και τον σκοπό των διαφορετικών νομικών οντοτήτων. Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση των λειτουργικών κινδύνων του ομίλου, των ενδοομιλικών ανοιγμάτων, του τρόπου χρηματοδότησης, του προφίλ κεφαλαίου και κινδύνου που δύνανται να επηρεαστούν υπό κανονικές και αντίξοες συνθήκες
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής διασφαλίζει ότι οι διαφορετικές οντότητες του ομίλου (συμπεριλαμβανομένου του υπόψη ιδρύματος) λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση για όλες προκειμένου να αντιλαμβάνεται με σαφήνεια τους γενικούς σκοπούς και κινδύνους του ομίλου. Κάθε ροή σημαντικής πληροφόρησης μεταξύ των οντοτήτων που σχετίζονται με την λειτουργία του

ομίλου πρέπει να καταγράφεται και να είναι άμεσα προσβάσιμη, κατόπιν αιτήματος στο Διοικητικό Συμβούλιο, στις λειτουργίες του ελέγχου και στους επόπτες, όπου κρίνεται απαραίτητο.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο του μητρικού ιδρύματος διασφαλίζει ότι ενημερώνεται σχετικά με τους κινδύνους που προκαλεί η δομή του ομίλου. Αυτή η πληροφόρηση περιλαμβάνει: α. ενημέρωση για τις κύριες αιτίες κινδύνου, και β. τακτικές αναφορές για την αξιολόγηση της συνολικής δομής του ιδρύματος και των σχετικών δραστηριοτήτων συμμόρφωσης με την εγκεκριμένη στρατηγική της κάθε οντότητας.

7. Μη τυποποιημένες ή μη διαφανείς δραστηριότητες

1. Σε περίπτωση που το ίδρυμα λειτουργεί μέσω ενός οχήματος ειδικού σκοπού ή άλλων παρόμοιων δομών ή σε δικαιοδοσίες οι οποίες εμποδίζουν την διαφάνεια ή δεν πληρούν τα διεθνή τραπεζικά πρότυπα, το Δ.Σ. κατανοεί το σκοπό, τη δομή και τους συγκεκριμένους κινδύνους οι οποίοι σχετίζονται με τα ανωτέρω. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποδέχεται μόνο τις δραστηριότητες των οποίων οι κίνδυνοι καθίστανται κατάλληλα διαχειρίσιμοι.

Επεξηγηματική σημείωση

Εκτός από την εν λόγω αρχή, οι αρμόδιες αρχές δύνανται επίσης να εφαρμόσουν τις «*Βασικές αρχές για την αποτελεσματική εποπτεία του τραπεζικού τομέα*» ("*Core Principles for Effective Banking Supervision*"), τις οποίες συνέταξε η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, κατά την αξιολόγηση επιχειρησιακών δραστηριοτήτων σε δικαιοδοσίες που δεν συμμορφώνονται πλήρως προς τις επιταγές της διαφάνειας ή προς τα διεθνή τραπεζικά πρότυπα.

Το ίδρυμα μπορεί να έχει θεμιτούς λόγους που επιβάλλουν να λειτουργεί σε ορισμένες δικαιοδοσίες (ή να συνεργάζεται με οντότητες ή αντισυμβαλλόμενους που λειτουργούν στις εν λόγω δικαιοδοσίες) ή να δημιουργεί συγκεκριμένες δομές (π.χ. φορείς ειδικού σκοπού ή εταιρίες επενδύσεων). Ωστόσο, η λειτουργία σε δικαιοδοσίες οι οποίες δεν συμμορφώνονται πλήρως προς τις επιταγές της διαφάνειας ή προς τα διεθνή τραπεζικά πρότυπα (π.χ. στους τομείς της προληπτικής εποπτείας, της φορολογίας, της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας) ή η λειτουργία μέσω πολύπλοκων ή μη διαφανών δομών ενδέχεται να εγείρει νομικούς κινδύνους, καθώς και κινδύνους υπόληψης και χρηματοδοτικούς κινδύνους. Οι δομές αυτές ενδέχεται επίσης να εμποδίσουν τη δέουσα άσκηση της επιχειρησιακής εποπτείας εκ μέρους του διαχειριστικού οργάνου, καθώς και την αποτελεσματική τραπεζική εποπτεία. Ως εκ τούτου, πρέπει να εγκριθούν και να διατηρηθούν μόνον εφόσον ο σκοπός τους έχει καθορισθεί και γίνει πλήρως κατανοητός, έχει διασφαλισθεί η αποτελεσματική εποπτεία τους και το σύνολο των συναφών δυνητικών κινδύνων είναι επαρκώς διαχειρίσιμο.

Κατά συνέπεια, το διαχειριστικό όργανο πρέπει να ασχοληθεί επισταμένως με όλες αυτές τις καταστάσεις, καθόσον εγείρουν σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την κατανόηση της δομής του ομίλου.

2. Το Δ.Σ. καθορίζει, διατηρεί και αξιολογεί σε συνεχή βάση, κατάλληλες στρατηγικές, πολιτικές και διαδικασίες που διέπουν την έγκριση και τη διατήρηση των δομών και δραστηριοτήτων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι παραμένουν σύμφωνοι με τον προτιθέμενο σκοπό.
3. Το Δ.Σ. διασφαλίζει τη λήψη των απαραίτητων ενεργειών που αποσκοπούν στην αποφυγή και στον περιορισμό των κινδύνων τέτοιων δραστηριοτήτων. Αυτό περιλαμβάνει: α. το ίδρυμα να έχει σε θέση επαρκείς πολιτικές και διαδικασίες και καταγεγραμμένες δραστηριότητες (πχ όρια, απαιτήσεις πληροφόρησης) για την εξέταση, έγκριση και διαχείριση κινδύνων τέτοιων δραστηριοτήτων λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες τους για τη λειτουργική δομή του ομίλου, β. πληροφόρηση που αφορά αυτές τις δραστηριότητες και τους κινδύνους που αυτές ενέχουν είναι προσβάσιμη στα κεντρικά γραφεία του ιδρύματος και στους εξωτερικούς ελεγκτές και η οποία αναφέρεται στο Δ.Σ. και στους επόπτες, γ. το ίδρυμα περιοδικά αξιολογεί τη συνεχή ανάγκη για άσκηση των δραστηριοτήτων που εμποδίζουν τη διαφάνεια.
4. Τα ίδια μέτρα πρέπει να ληφθούν όταν το ίδρυμα διενεργεί μη τυποποιημένες ή μη διαφανείς δραστηριότητες για τους πελάτες του.

Επεξηγηματική σημείωση

Μη τυποποιημένες ή μη διαφανείς δραστηριότητες για λογαριασμό πελατών (π.χ. παροχή βοήθειας σε πελάτες για τη σύσταση εταιριών σε εξωχώριες δικαιοδοσίες, ανάπτυξη πολύπλοκων δομών και χρηματοοικονομικών συναλλαγών για λογαριασμό τους ή παροχή υπηρεσιών πρακτορείας) εγείρουν παρόμοιες προκλήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης και εγκυμονούν σοβαρούς επιχειρησιακούς κινδύνους και κινδύνους υπόληψης. Ως εκ τούτου, πρέπει να λαμβάνονται τα ίδια μέτρα διαχείρισης κινδύνων που λαμβάνονται στο πλαίσιο των ιδίων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων.

5. Όλες αυτές οι δομές και οι δραστηριότητες πρέπει να υπόκεινται σε περιοδική εσωτερική και εξωτερική ελέγχους.

Β. Διοικητικό Συμβούλιο

Β.1 Καθήκοντα και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

8. Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για το ίδρυμα και θεσπίζει την στρατηγική του ιδρύματος. Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. είναι σαφώς καθορισμένες σε γραπτό κείμενο και υπόκεινται σε έγκριση.

Επεξηγηματική σημείωση

Η χρηστή άσκηση των αρμοδιοτήτων του διαχειριστικού οργάνου αποτελεί τη βάση για τη χρηστή και συνετή διαχείριση του ιδρύματος. Οι καταστατικές αρμοδιότητες πρέπει επίσης να συνάδουν με το εθνικό εταιρικό δίκαιο.

2. Οι κυριότερες ευθύνες του Δ.Σ. περιλαμβάνουν την θέσπιση και την επίβλεψη των κατωτέρω στοιχείων:
 - α. Τη συνολική επιχειρηματική στρατηγική του ιδρύματος σε συνέπεια του νομικού και θεσμικού πλαισίου στο οποίο λειτουργεί λαμβάνοντας υπόψη τα μακροπρόθεσμα χρηματοοικονομικά συμφέροντα και την φερεγγυότητα του ιδρύματος.
 - β. τη συνολική στρατηγική και πολιτική κινδύνου του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου
 - γ. Τα ποσά, τις κατηγορίες και την κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου και των ιδίων κεφαλαίων επαρκή προκειμένου να καλυφθούν οι κίνδυνοι του ιδρύματος
 - δ. Εύρωστη και διαφανής οργανωτική δομή με αποτελεσματικούς διαύλους επικοινωνίας και γραμμές αναφοράς
 - ε. η πολιτική απονομής και διαδοχής των προσώπων που κατέχουν σημαντικές θέσεις εντός του ιδρύματος
 - στ. πλαίσιο αποδοχών το οποίο είναι σύμφωνο με τις στρατηγικές κινδύνου του ιδρύματος
 - ζ. τις αρχές διακυβέρνησης και εταιρικές αξίες του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένου Κώδικα Ηθικής Δεοντολογίας ή παρόμοιου περιεχομένου κειμένου, και
 - η. ένα επαρκές και αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικής διακυβέρνησης, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ευρύθμως λειτουργούσες Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου, Εσωτερικής Επιθεώρησης και Κανονιστικής Συμμόρφωσης
3. Το Δ.Σ. περιοδικά αξιολογεί και προσαρμόζει τις πολιτικές και τις στρατηγικές του ιδρύματος. Το Δ.Σ. είναι υπεύθυνο για την κατάλληλη επικοινωνία με τις εποπτικές αρχές και άλλα ενδιαφερόμενα μέλη.

9. Αξιολόγηση του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης

1. Το Δ.Σ. παρακολουθεί και περιοδικά αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης του ιδρύματος.
2. Η αξιολόγηση του πλαισίου εσωτερικής διακυβέρνησης και της εφαρμογής του πραγματοποιείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Το Δ.Σ. εστιάζει σε τυχόν μεταβολές εσωτερικών ή και εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν το ίδρυμα.

10. Διαχειριστικές και εποπτικές λειτουργίες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Η εκτελεστική και εποπτική λειτουργία του Δ.Σ. αλληλεπιδρούν αποτελεσματικά.

Επεξηγηματική σημείωση

Τα κράτη μέλη συνήθως χρησιμοποιούν μία εκ των ακόλουθων δύο **δομών διακυβέρνησης**: τη μονιστική ή τη δυαδική διάρθρωση συμβουλίου. Σε αμφότερες τις δομές το διαχειριστικό όργανο, ως φορέας της διαχειριστικής λειτουργίας ή/και της εποπτικής λειτουργίας, διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο στη διαχείριση του ιδρύματος, είτε αμέσως είτε μέσω επιτροπών.

Η διαχειριστική λειτουργία προτείνει την ακολουθητέα πορεία του ιδρύματος, διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής και ευθύνεται για την καθημερινή διαχείριση του ιδρύματος.

Η εποπτική λειτουργία παρακολουθεί τη διαχειριστική λειτουργία και παρέχει συμβουλές επ' αυτής. Ο εποπτικός της ρόλος συνίσταται στην εποικοδομητική συμβολή της στη χάραξη της στρατηγικής του ιδρύματος, στην παρακολούθηση των επιδόσεων της διαχειριστικής λειτουργίας και της υλοποίησης των συμπεφωνημένων στόχων και στη διασφάλιση του αδιάβλητου της χρηματοοικονομικής ενημέρωσης, της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων και των εσωτερικών ελέγχων.

Για την επίτευξη χρηστής διακυβέρνησης, η διαχειριστική και η εποπτική λειτουργία του ιδρύματος πρέπει να αλληλεπιδρούν αποτελεσματικά στο πλαίσιο υλοποίησης της συμπεφωνημένης στρατηγικής, ιδίως δε στο πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων που αντιμετωπίζει το ίδρυμα. Οι ενδεχόμενες σημαντικές διαφορές μεταξύ των νομοθετικών και ρυθμιστικών πλαισίων διαφόρων χωρών δεν πρέπει να αποκλείουν την αποτελεσματική αλληλεπίδραση των δύο αυτών λειτουργιών, ανεξαρτήτως του εάν το διαχειριστικό όργανο αποτελείται από ένα ή περισσότερα όργανα.

2. Το Δ.Σ. υπό την εποπτική του αρμοδιότητα πρέπει να: α. είναι σε έτοιμο και ικανό να αντικρούσει και να αξιολογήσει με κριτική σκέψη και με εποικοδομητικό τρόπο τις θέσεις, τις επεξηγήσεις και την πληροφόρηση την οποία παρέχει το Δ.Σ. υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα, β. παρακολουθεί τη συνεπή τήρηση της στρατηγικής, της διάθεσης για ανάληψη κινδύνων και των πολιτικών του ιδρύματος και τη διατήρηση των προτύπων επίδοσης σύμφωνα με τα

μακροπρόθεσμα χρηματοοικονομικά συμφέροντα και φερεγγυότητα του ιδρύματος, γ. παρακολουθεί την επίδοση των μελών του Δ.Σ. υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα έναντι αυτών των προτύπων.

3. Το Δ.Σ. υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα πρέπει να συντονίζουν τις επιχειρηματικές στρατηγικές και τις στρατηγικές κινδύνου του ιδρύματος καθώς και να συζητούν σε τακτική βάση την εφαρμογή των εν λόγω στρατηγικών.
4. Κάθε λειτουργία πρέπει να παρέχει σε επαρκή πληροφόρηση. Το Δ.Σ. υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα πρέπει με κατανοητό τρόπο να ενημερώνει σε τακτική βάση και χωρίς καθυστέρηση το Δ.Σ. υπό την εποπτική του αρμοδιότητα σχετικά με τα στοιχεία που σχετίζονται με την αξιολόγηση κάθε δυνατής κατάστασης, της διοίκησης του ιδρύματος και της διατήρησης της χρηματοοικονομικής του ασφάλειας.

B.2 Σύνθεση και λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύνθεση, διορισμός και διαδοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

11.

1. Το Δ.Σ. διαθέτει τον κατάλληλο αριθμό μελών και την κατάλληλη σύνθεση. Το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει τις κατάλληλες πολιτικές για την επιλογή, την παρακολούθηση και τον σχεδιασμό της διαδοχής των μελών του.
2. Το ίδρυμα καθορίζει το μέγεθος και τη σύνθεση του Δ.Σ. λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του καθώς και τη φύση και το εύρος των δραστηριοτήτων του. Η επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διασφαλίζει επαρκή συλλογική εξειδίκευση..
3. Το Δ.Σ. πρέπει να εντοπίζει και να επιλέγει καταρτισμένους και έμπειρους υποψηφίους και να διασφαλίζει κατάλληλο σχεδιασμό διαδοχής για το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνοντας ιδίως υπόψη κάθε άλλη απαίτηση που απορρέει από το νόμο σχετικά με τη σύνθεση, το διορισμό ή την αναδοχή των μελών του..
4. Το Δ.Σ. πρέπει να χαράσσει πολιτικές για την επιλογή των νέων μελών του και την ανανέωση της θητείας των εν ενεργεία μελών. Μεταξύ των πολιτικών αυτών πρέπει να περιλαμβάνεται η περιγραφή των αναγκαίων ικανοτήτων και δεξιοτήτων προκειμένου να διασφαλίζεται πρόσφορο επίπεδο γνώσεων.
5. Τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να διορίζονται για θητεία ορισμένης διάρκειας. Η επιλογή των υποψηφίων προς ανανέωση της θητείας τους πρέπει να γίνεται επί τη βάση της προαναφερθείσας περιγραφής ικανοτήτων και προσόντων και να λαμβάνει χώρα μόνο μετά από ενδελεχή εξέταση των επιδόσεων κάθε μέλους κατά τη διάρκεια της τελευταίας του θητείας.
6. Κατά την κατάρτιση του σχεδίου διαδοχής των μελών του, το Δ.Σ. πρέπει να λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα όσον αφορά τον χρόνο λήξης της σύμβασης ή της

εντολής ενός εκάστου των μελών του, προκειμένου να αποτρέψει, κατά το δυνατόν, την ανάγκη ταυτόχρονης αντικατάστασης μεγάλου αριθμού μελών του.

12. Δέσμευση, ανεξαρτησία και διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο Διοικητικό Συμβούλιο

1. Τα μέλη του Δ.Σ. συμμετέχουν ενεργά στην επιχειρησιακή δραστηριότητα του ιδρύματος, πρέπει δε να διαθέτουν την ικανότητα να λαμβάνουν συνετές, αντικειμενικές και ανεξάρτητες αποφάσεις και να διατυπώνουν αντίστοιχες κρίσεις.
2. Η επιλογή των μελών του διαχειριστικού οργάνου πρέπει να διασφαλίζει τις αναγκαίες εξειδικευμένες γνώσεις και την ανεξαρτησία των μελών του. Το ίδρυμα πρέπει να μεριμνά ώστε τα μέλη του διαχειριστικού οργάνου να μπορούν να διαθέσουν επαρκή χρόνο και να καταβάλουν την προσπάθεια που απαιτείται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.
3. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν ορισμένο αριθμό εντολών ή άλλων επαγγελματικών δραστηριοτήτων οι οποίες έχουν υψηλές χρονικές απαιτήσεις. Επιπλέον, τα μέλη πρέπει να ενημερώνουν το ίδρυμα σχετικά με τυχόν δευτερεύουσες επαγγελματικές δραστηριότητες (όπως καθήκοντα σε άλλες επιχειρήσεις). Καθότι ο Πρόεδρος έχει περισσότερες ευθύνες και καθήκοντα απαιτείται εκ μέρους του υψηλότερη αφοσίωση σε χρονικούς όρους.
4. Η ελάχιστη απαιτούμενη δέσμευση για όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να καταγραφούν. Σε περίπτωση πρόσληψης ενός νέου μέλους, ή ενημέρωσης νέας εντολής από υφιστάμενο μέλος, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να τον τρόπο που με τον οποί τα πρόσωπα θα αφιερώνουν επαρκές χρόνο για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων τους σε σχέση με το υπόψη ίδρυμα. Η συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα πρέπει να δημοσιεύεται. Το ίδρυμα πρέπει να σκεφθεί εάν θέλει να δημοσιευθεί η μακροπρόθεσμη απουσία μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπό την εκτελεστική τους αρμοδιότητα.
5. Τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να ενεργούν αντικειμενικά, με κριτική σκέψη και κατά τρόπο ανεξάρτητο. Μεταξύ των μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να ασκούν αντικειμενική και ανεξάρτητη κρίση πρέπει περιλαμβάνεται η πρόσληψη μελών από επαρκή και ευρύ πληθυσμό υποψηφίων και να έχουν επαρκή αριθμό μη εκτελεστικών μελών.

Επεξηγηματική σημείωση

Όταν το αρμόδιο όργανο για τη διαχειριστική λειτουργία είναι επισήμως διακριτό από το αρμόδιο όργανο για την εποπτική λειτουργία, η αντικειμενικότητα και η ανεξαρτησία του διαχειριστικού οργάνου κατά την άσκηση της εποπτικής του λειτουργίας χρήζει περαιτέρω κατοχύρωσης μέσω της κατάλληλης επιλογής ανεξάρτητων μελών.

6.

Το Δ.Σ. πρέπει να έχει καταγεγραμμένη πολιτική για τη διαχείριση κρίσεων των μελών του. Η εν λόγω πολιτική πρέπει να εξειδικεύει: α. Το καθήκον του μέλους να αποφεύγει συγκρούσεις συμφερόντων που δεν έχουν αποκαλυφθεί και εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αλλά να διασφαλίζει ότι η διαχείριση των εν λόγω συγκρούσεων πραγματοποιείται με τον κατάλληλο τρόπο. β. την αξιολόγηση ή την εγκριτική διαδικασία που θα ακολουθήσουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πριν την ανάληψη ορισμένων αρμοδιοτήτων τους (όπως η θητεία σε άλλο Διοικητικό Συμβούλιο) που διασφαλίζει ότι ο νέος διορισμός δεν προκαλεί σύγκρουση συμφερόντων γ. το καθήκον του μέλους να ενημερώνει το ίδρυμα για οποιοδήποτε θέμα που μπορεί να καταλήξει ή έχει ήδη καταλήξει σε σύγκρουση συμφερόντων. δ. την ευθύνη του μέλους να απέχει από την συμμετοχή στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων ή ψηφοφορίας επί οποιουδήποτε θέματος επί του οποίου μπορεί το μέλος να βρίσκεται σε σύγκρουση συμφερόντων ή σε περιπτώσεις όπου η αντικειμενικότητα του μέλους ή η ικανότητά του να εκπληρώνει τα καθήκοντά του προς το ίδρυμα βρίσκεται υπό συμβιβασμό. ε. επαρκείς διαδικασίες για τις συναλλαγές με τα συνδεδεμένα πρόσωπα οι οποίες πρέπει να γίνονται υπό συνήθεις εμπορικούς όρους. στ. τον τρόπο με τον οποίο το Δ.Σ. διαχειρίζεται περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την πολιτική.

13. Επάρκεια των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να είναι και να παραμένουν, μέσω και της συνεχούς εκπαίδευσής τους, ικανά για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Θα έχουν σαφή κατανόηση των ρυθμίσεων διακυβέρνησης του ιδρύματος και του ρόλου τους εντός αυτών.
2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο πρέπει να έχουν την απαραίτητη εξειδίκευση, εμπειρία, ικανότητες, κατανόηση και προσωπικά χαρίσματα, συμπεριλαμβανομένου του επαγγελματισμού και της προσωπικής αξιοπιστίας, προκειμένου να εκτελέσουν με προσήκοντα τρόπο τα καθήκοντά τους.
3. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να ενημερώνονται για την επιχειρηματική δράση του ιδρύματος σε επίπεδο ανάλογο των αρμοδιοτήτων τους, αυτό περιλαμβάνει την προσήκουσα κατανόηση αυτών των επιχειρηματικών τομέων οι οποίοι δεν είναι άμεσα υπεύθυνοι αλλά έχουν συλλογική ευθύνη.
4. Συλλογικά, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν πλήρως κατανοήσει τη φύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος καθώς και των κινδύνων που αυτές ενέχουν, να έχουν επαρκή εξειδίκευση και εμπειρία σχετική με τις σημαντικές δραστηριότητες τις οποίες το ίδρυμα σκοπεύει να ασκήσει προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματική διακυβέρνηση και επίβλεψη.

5. Το ίδρυμα πρέπει να έχει σε θέση υγιής διαδικασία με την οποία θα διασφαλίζεται ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν επαρκή προσόντα σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.
6. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να αποκτούν, να διατηρούν και να εμβαθύνουν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους προκειμένου να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τις υποχρεώσεις τους. Τα ιδρύματα διασφαλίζουν ότι τα μέλη έχουν πρόσβαση σε εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία λαμβάνουν υπόψη τους τυχόν τις ανάγκες του ιδρύματος σε τομείς γνώσεων όπου παρουσιάζονται κενά και την πραγματική γνώση των μελών. Οι περιοχές οι οποίες μπορεί να καλύπτονται περιλαμβάνουν τα εργαλεία και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνων του ιδρύματος, νέες εξελίξεις νέα προϊόντα ή αγορές και συγχωνεύσεις. Η εκπαίδευση πρέπει επίσης να καλύπτει επιχειρηματικές περιοχές για τις οποίες το κάθε μέλος ξεχωριστά δεν είναι άμεσα υπεύθυνο. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να αφιερώνει επαρκή χρόνο, χρηματικά ποσά και άλλους πόρους εκπαίδευσης.

14. Οργανωτική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τις κατάλληλες πρακτικές και διαδικασίες εσωτερικής διακυβέρνησης για την οργάνωση και τη λειτουργία του και έχει τα μέσα να διασφαλίζει ότι τέτοιες πρακτικές εφαρμόζονται και επαναξιολογούνται σε περιοδική βάση προκειμένου να βελτιωθούν.

Επεξηγηματική σημείωση

Οι αποτελεσματικές πρακτικές και διαδικασίες εσωτερικής διακυβέρνησης για το διαχειριστικό όργανο αποτελούν σηματορούς τόσο εντός όσο και εκτός του ιδρύματος όσον αφορά τις πολιτικές διακυβέρνησης και τους στόχους του. Μεταξύ των πρακτικών και των διαδικασιών συγκαταλέγονται η συχνότητα σύγκλισης των συνεδριάσεων του οργάνου, οι διαδικασίες εργασίας και τα πρακτικά των συνεδριάσεων, ο ρόλος του προέδρου και η σύσταση επιτροπών.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συνέρχεται σε τακτική βάση με σκοπό την επαρκή και αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων του. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να αφιερώνουν επαρκή χρόνο για την προετοιμασία έκαστης συνάντησης. Η προετοιμασία περιλαμβάνει και την καθορισμό των θεμάτων ημερήσιας διάταξης. Αυτές οι πρακτικές και διαδικασίες, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων, των ευθυνών και των κύριων δραστηριοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, πρέπει να καταγράφονται και να επαναξιολογούνται περιοδικά από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Αξιολόγηση της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να αξιολογεί την ατομική και συλλογική αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των δραστηριοτήτων τους, πρακτικές και διαδικασίες διακυβέρνησης, καθώς και τη λειτουργία των

επιτροπών σε τακτική βάση. Εξωτερικοί σύμβουλοι δύνανται να χρησιμοποιηθούν για να διεξάγουν την εν λόγω αξιολόγηση.

Ρόλος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

4. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται σε ορθή και καλά πληροφορημένη βάση, να ενθαρρύνει και να προωθεί την ανοιχτή και κριτική συζήτηση και να διασφαλίζει ότι τυχόν αντίθετες απόψεις εκφράζονται και συζητούνται εντός της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Επεξηγηματική σημείωση

Ο πρόεδρος του διαχειριστικού οργάνου διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την ορθή λειτουργία του διαχειριστικού οργάνου, καθόσον ηγείται του οργάνου και είναι υπεύθυνος για την αποτελεσματική εν γένει λειτουργία του.

5. Στο μονιστικό σύστημα ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος του Δ.Σ. του ιδρύματος δεν πρέπει να είναι το ίδιο πρόσωπο. Σε περίπτωση όπου ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος του ιδρύματος ταυτίζονται, το ίδρυμα πρέπει να λάβει μέτρα προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η ενδεχόμενη ζημία στη διενέργεια των ελέγχων και εξισορροπήσεων του ιδρύματος.

Επεξηγηματική σημείωση

Το σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων μπορεί να προβλέπει, για παράδειγμα, την άσκηση της εποπτικής λειτουργίας από το αρχαιότερο ανεξάρτητο μέλος του διαχειριστικού οργάνου ή κάποια παρεμφερή θέση.

Ειδικές επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του, αναλογικά του μεγέθους της πολυπλοκότητας του ιδρύματος, να θεσπίζει εξειδικευμένες επιτροπές οι οποίες να αποτελούνται από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (και άλλα επιπλέον πρόσωπα είναι δυνατό να προσκληθούν για να συμμετάσχουν επειδή η εξειδίκευσή τους ή συμβουλή τους είναι σχετική με το υπόψη θέμα). Οι εξειδικευμένες επιτροπές μπορεί να περιλαμβάνουν την Επιτροπή Ελέγχου, την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, την Επιτροπή Αποδοχών, την Επιτροπή Προσλήψεων ή Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και/ή Επιτροπή Διακυβέρνησης ή Επιτροπή Ηθικής ή Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Επεξηγηματική σημείωση

Η ανάθεση αρμοδιοτήτων σε τέτοιες επιτροπές δεν απαλλάσσει το διαχειριστικό όργανο, στο πλαίσιο της εποπτικής λειτουργίας του, από τη συλλογική άσκηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του, μπορεί όμως να το βοηθήσει στο έργο του διευκολύνοντας την ανάπτυξη και την εφαρμογή πρακτικών και αποφάσεων χρηστής διακυβέρνησης σε συγκεκριμένους τομείς.

7. Κάθε εξειδικευμένη επιτροπή πρέπει να έχει ιδανική αναλογία εξειδίκευσης, αρμοδιοτήτων και εμπειρίας που σε συνδυασμό της επιτρέπει να κατανοεί πλήρως, να αξιολογεί αντικειμενικά, να φέρει νέες ιδέες στα σχετικά θέματα. Θα πρέπει να αποτελείται από επαρκή αριθμό ανεξάρτητων μελών. Κάθε επιτροπή θα πρέπει να έχει καταγεγραμμένη την εντολή (συμπεριλαμβανομένου του πεδίου λειτουργίας της) από το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα και καταγεγραμμένες διαδικασίες. Η ιδιότητα του μέλους και του Προέδρου δύναται να εναλλάσσονται εκ περιτροπής.

Επεξηγηματική σημείωση

Ο εκ περιτροπής διορισμός των μελών και του προέδρου συμβάλλει στην αποφυγή της υπερβολικής συγκέντρωσης εξουσιών και δίνει νέα ώθηση στη λειτουργία της επιτροπής.

8. Οι Πρόεδροι των Επιτροπών αναφέρονται περιοδικά στο Διοικητικό Συμβούλιο. Οι εξειδικευμένες Επιτροπές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με κατάλληλο τρόπο προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια και να αποφευχθούν τυχόν κενά. Το ανωτέρω δύναται να επιτευχθεί μέσω πολλαπλής συμμετοχής: ο πρόεδρος ή το μέλος ειδικής επιτροπής μπορεί επίσης να είναι μέλος μιας άλλης ειδικής επιτροπής.
9. Επιτροπή Ελέγχου Η Επιτροπή Ελέγχου (ή ισότιμη επιτροπή) πρέπει μεταξύ άλλων να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος, της εσωτερικής επιθεώρησης, των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, να επιβλέπουν τους εξωτερικούς ελεγκτές του Διοικητικού Συμβουλίου, να συστήνουν την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου για τον διορισμό, τις αποδοχές και την παύση των εξωτερικών ελεγκτών, να αξιολογούν και να εγκρίνουν το εύρος και τη συχνότητα του ελέγχου, να αξιολογούν αναφορές ελέγχων, και να επιβεβαιώνουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα λαμβάνει τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες έγκαιρα προκειμένου να αντιμετωπίσει αδυναμίες του συστήματος ελέγχου, περιπτώσεις μη τήρησης νόμων, κανονισμών, πολιτικών και κάθε άλλο πρόβλημα το οποίο εντοπίζεται από τους ελεγκτές. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Ελέγχου πρέπει να επιβλέπει την θέσπιση πολιτικών λογιστικής από το ίδρυμα.

Επεξηγηματική σημείωση

Βλ. επίσης άρθρο 41 της οδηγίας 2006/43/EK για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών.

10. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να είναι ανεξάρτητος. Εφόσον ο Πρόεδρος αποτελεί απερχόμενο μέλος του ιδρύματος με εκτελεστικές αρμοδιότητες πρέπει να μεσολαβεί κατάλληλο χρονικό διάστημα προτού αναλάβει τα καθήκοντα του Προέδρου.
11. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ως σύνολο πρέπει να έχουν πρόσφατη και σχετική πρακτική εμπειρία στον τομέα των χρηματοοικονομικών αγορών ή θα πρέπει να έχουν λάβει από τις παρελθούσες επιχειρηματικές τους δραστηριότητες επαρκή επαγγελματική εμπειρία η οποία να συνδέεται άμεσα με τη δραστηριότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές. Σε περίπτωση όπου ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου διαθέτει εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών και των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

12. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ή ισοδύναμη) συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο για τη γενικά υφιστάμενη και μελλοντική διάθεση ανάληψης κινδύνου και στρατηγική του ιδρύματος καθώς και για την επίβλεψη της εφαρμογής της τελευταίας. Προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να επικοινωνεί τακτικά με τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων και με τον υπεύθυνο αρμόδιο επικεφαλής της. Επίσης, όπου κρίνεται απαραίτητο, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να έχει πρόσβαση σε εξωτερικές συμβουλευτικές υπηρεσίες ιδίως σε σχέση με τις προτεινόμενες στρατηγικές συναλλαγές όπως οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές.

B.3 Πλαίσιο επιχειρησιακής συμπεριφοράς

15. Εταιρικές αξίες και κώδικας συμπεριφοράς

1. Το Δ.Σ. πρέπει να αναπτύσσει και να προωθεί υψηλά ηθικά και επαγγελματικά πρότυπα.

Επεξηγηματική σημείωση

Όταν η υπόληψη ενός ιδρύματος τίθεται εν αμφιβόλω, η απώλεια της εμπιστοσύνης είναι δύσκολο να αποκατασταθεί, ενδέχεται δε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο σύνολο της αγοράς.

Η εφαρμογή πρόσφορων προτύπων επαγγελματικής και υπεύθυνης συμπεριφοράς (π.χ. κώδικα συμπεριφοράς) στο σύνολο του ιδρύματος αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Ειδικότερα, εάν τα εν λόγω πρότυπα αντιμετωπισθούν ως ζήτημα προτεραιότητας και εφαρμοστούν με σύνεση, θα μειωθεί τόσο ο επιχειρησιακός κίνδυνος όσο και ο κίνδυνος υπόληψης του ιδρύματος.

2. Το Δ.Σ. πρέπει να έχει σαφείς πολιτικές σχετικά με τον τρόπο επίτευξης αυτών των προτύπων.

3. Η εφαρμογή των προτύπων και η συμμόρφωση προς αυτά πρέπει να τυγχάνουν συνεχούς επανεξέτασης. Τα πορίσματα πρέπει να κοινοποιούνται στο Δ.Σ. ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

16. Συγκρούσεις συμφερόντων σε επίπεδο ιδρύματος

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να θεσπίζει, να εφαρμόζει και να διατηρεί αποτελεσματικές πολιτικές προκειμένου να αναγνωρίσει πραγματικά και εν δυνάμει περιστατικά σύγκρουσης συμφερόντων. Οι συγκρούσεις συμφερόντων που έχουν δημοσιοποιηθεί και αναγνωρισθεί από το Δ.Σ. πρέπει να τυγχάνουν της δέουσας διαχείρισης.
- 2.
3. Καταγεγραμμένη πολιτική πρέπει να αναγνωρίζει τις σχέσεις, τις υπηρεσίες, τις δραστηριότητες ή τις συναλλαγές του ιδρύματος εντός του οποίου ενδεχομένως ανακύψουν συγκρούσεις συμφερόντων καθώς και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω συγκρούσεις καθίστανται διαχειρίσιμες. Η εν λόγω πολιτική πρέπει να καλύψει τις σχέσεις και τις συναλλαγές μεταξύ διαφορετικών πελατών του ιδρύματος αλλά και μεταξύ του ιδρύματος και των ακόλουθων προσώπων:
 - α) των πελατών του (συνεπεία του εμπορικού μοντέλου ή/και των διαφόρων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που παρέχει το ίδρυμα)
 - β) των μετόχων του,
 - γ) των μελών του διαχειριστικού του οργάνου,
 - δ) του προσωπικού του,
 - ε) των σημαντικών προμηθευτών ή επιχειρησιακών του εταίρων, και
 - στ) λοιπών συνδεδεμένων μερών (πχ. της μητρικής εταιρίας ή των θυγατρικών της). Το μητρικό ίδρυμα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και να εξισορροπεί τα συμφέροντα όλων των θυγατρικών του καθώς και να αντιλαμβάνεται τον τρόπο με τον οποίο τα εν λόγω συμφέροντα συμβάλλουν στον κοινό σκοπό και στα συμφέροντα του ομίλου ως σύνολο μακροπρόθεσμα.
- 4.

Η πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων πρέπει να θεσπίζει μέτρα προς υιοθέτηση με τα οποία είναι δυνατή η αποφυγή ή η διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων. Αυτές οι διαδικασίες και τα μέτρα δύνανται να περιλαμβάνουν τα κατωτέρω: α) ο κατάλληλος διαχωρισμός των καθηκόντων, π.χ. η ανάθεση συγκρουόμενων δραστηριοτήτων κατά μήκος της αλυσίδας των συναλλαγών ή των υπηρεσιών σε διαφορετικά πρόσωπα ή η ανάθεση εποπτικών αρμοδιοτήτων και αρμοδιοτήτων αναφοράς επί συγκρουόμενων δραστηριοτήτων σε διαφορετικά πρόσωπα, β) η επιβολή φραγμών στην ενημέρωση, όπως είναι ο φυσικός διαχωρισμός ορισμένων τμημάτων του ιδρύματος, και γ) η παρεμπόδιση ατόμων που δραστηριοποιούνται και εκτός του ιδρύματος από την απόκτηση ανάρμοστης επιρροής εντός του ιδρύματος όσον αφορά τις εν λόγω δραστηριότητες.

17. Διαδικασίες έγκαιρης εσωτερικής προειδοποίησης

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να θεσπίζει τις κατάλληλες διαδικασίες έγκαιρης εσωτερικής προειδοποίησης για την κοινοποίηση προβληματισμών του προσωπικού όσον αφορά το σύστημα εσωτερικής διακυβέρνησης.
2. Το ίδρυμα πρέπει να θεσπίσει πρόσφορες διαδικασίες εσωτερικής έγκαιρης προειδοποίησης τις οποίες θα μπορεί να μετέρχεται το προσωπικό για να εφιστά την προσοχή σε σημαντικούς και θεμιτούς προβληματισμούς επί θεμάτων που συνδέονται με το σύστημα εσωτερικής διακυβέρνησης. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να συνάδουν με την αρχή του απορρήτου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μελών του προσωπικού που εγείρουν τέτοια ζητήματα. Για να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα έγερσης τέτοιων προβληματισμών με παράκαμψη της ιεραρχικής κλίμακας (π.χ. μέσω της λειτουργίας συμμόρφωσης ή της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου ή μιας διαδικασίας καταγγελίας δυσλειτουργιών εντός του ιδρύματος). Οι διαδικασίες έγκαιρης προειδοποίησης πρέπει να είναι διαθέσιμες στο σύνολο του προσωπικού του ιδρύματος. Οι πληροφορίες που παρέχονται από το προσωπικό μέσω της διαδικασίας έγκαιρης προειδοποίησης πρέπει να διαβιβάζονται, εφόσον συντρέχει λόγος, στο Δ.Σ.

Επεξηγηματική σημείωση

Σε ορισμένα κράτη μέλη, εκτός από τις τυχόν διαδικασίες εσωτερικής έγκαιρης προειδοποίησης, ενδέχεται να παρέχεται στα μέλη του προσωπικού η δυνατότητα να ενημερώνουν απευθείας την εποπτική αρχή για παρόμοιους προβληματισμούς.

B.4 Πολιτικές εξωτερικής ανάθεσης και αποδοχών

18. Εξωτερική ανάθεση

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να εγκρίνει και να αξιολογεί περιοδικά την πολιτική εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους.

Επεξηγηματική σημείωση

Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή αφορά την πολιτική εξωτερικής ανάθεσης. Ειδικές πτυχές του ζητήματος της εξωτερικής ανάθεσης ρυθμίζουν οι συναφείς κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (EEATE), οι οποίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EAT.

Τα ιδρύματα οφείλουν να συμμορφωθούν προς αμφότερες τις δέσμες κατευθυντήριων γραμμών. Σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ συναφών ρυθμίσεων, επικρατούν οι κατευθυντήριες γραμμές της EEATE σχετικά με την εξωτερική ανάθεση με βάση την αρχή της ειδικότητας. Εάν ένα ζήτημα δεν καλύπτεται από τις κατευθυντήριες γραμμές της EEATE, εφαρμόζεται η γενική αρχή των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών.

2. Στην πολιτική εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους πρέπει να ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος της εξωτερικής ανάθεσης για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του ιδρύματος και οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει (όπως ο λειτουργικός, η φήμη και η συγκέντρωση κινδύνων). Η πολιτική πρέπει να περιλαμβάνει την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση των ρυθμίσεων που εφαρμόζονται από την σύναψη έως τη λήξη της συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης (συμπεριλαμβανομένων του καθορισμού της επιχειρησιακής δραστηριότητας που ανατίθεται σε εξωτερικό συνεργάτη, της σύναψης σύμβασης εξωτερικής ανάθεσης, της εφαρμογής της σύμβασης έως τη λήξη της, των σχεδίων έκτακτης ανάγκης και των στρατηγικών εξόδου). Η εν λόγω πολιτική πρέπει να αναθεωρείται και να ενημερώνεται τακτικά, με τις αλλαγές που πρέπει να εφαρμοστούν σε εύλογο χρόνο.
3. Το ίδρυμα παραμένει πλήρως υπεύθυνο για όλες τις υπηρεσίες που αναθέτει εξωτερικά σε τρίτους καθώς και για τις δραστηριότητες και τις αποφάσεις της Διοίκησης που απορρέουν από αυτές. Κατά συνέπεια, η πολιτική εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους πρέπει να καθιστά σαφές ότι η εξωτερική ανάθεση δεν απαλλάσσει το ίδρυμα από τις κανονιστικές υποχρεώσεις του και από την ευθύνη προς τους πελάτες του.
4. Η πολιτική εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους πρέπει να αναφέρει ότι δεν παρεμποδίζει την άσκηση αποτελεσματικής εποπτείας (on-site ή off-site) και δεν αντιβαίνει σε εποπτικούς περιορισμούς αναφορικά με υπηρεσίες ή δραστηριότητες. Η πολιτική πρέπει να καλύπτει επίσης την εσωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων (π.χ. από μια χωριστή νομική οντότητα εντός του ομίλου) και να λαμβάνει υπόψη τυχόν ειδικές συνθήκες που παρουσιάζονται σε επίπεδο ομίλου.

19. Διακυβέρνηση της πολιτικής αποδοχών

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την τελική ευθύνη της επίβλεψης της πολιτικής αποδοχών του ιδρύματος.

Επεξηγηματική σημείωση

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν το γενικό πλαίσιο για τη διακυβέρνηση της πολιτικής αποδοχών. Οι ειδικές πτυχές του ζητήματος των αποδοχών ρυθμίζονται από τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ σχετικά με τις αποδοχές που θεσπίστηκαν τον Δεκέμβριο του 2010. Τα ιδρύματα πρέπει να συμμορφωθούν προς αμφότερες τις δέσμες κατευθυντήριων γραμμών.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα πρέπει να διατηρεί, να εγκρίνει και να επιβλέπει τις αρχές της πολιτικής αποδοχών του ιδρύματος. Οι διαδικασίες του ιδρύματος για τον καθορισμό των αποδοχών πρέπει να είναι σαφείς, εύστοχα καταγεγραμμένες και εσωτερικά διαφανείς.

3. Επιπρόσθετα στη γενική ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για την πολιτική αποδοχών και την αξιολόγησή της απαιτείται επαρκής εμπλοκή των λειτουργιών ελέγχου. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Αποδοχών και λοιπά μέλη του προσωπικού που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών πρέπει να έχουν σχετική εξειδίκευση και να είναι ικανά να διαμορφώνουν ανεξάρτητη άποψη για την καταλληλότητα της πολιτικής αποδοχών, περιλαμβανομένων των επιπτώσεών της στη διαχείριση κινδύνων.
4. Η πολιτική αποδοχών πρέπει να στοχεύει στην αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων. Το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα δεν επιτρέπεται να καθορίζει τις αποδοχές του. Για να αποφευχθεί δύναται να ληφθεί υπόψη η δυνατότητα χρήσης ανεξάρτητης Επιτροπής Αποδοχών. Μία επιχειρησιακή μονάδα δεν πρέπει να μπορεί να καθορίζει τις αποδοχές των λειτουργιών ελέγχου αυτής της μονάδας.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να επιβλέπει την εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι λειτουργεί σύμφωνα με τους αρχικούς στόχους της. Η εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών πρέπει να υπόκειται σε κεντρική και ανεξάρτητη επανεξέταση.

Γ. Διαχείριση κινδύνων

20. Κουλτούρα Διαχείρισης Κινδύνων

1. Το ίδρυμα πρέπει να αναπτύσσει μία ολοκληρωμένη κουλτούρα κινδύνου για όλο τον όμιλο βασιζόμενο στην πλήρη κατανόηση των κινδύνων τους οποίους λαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει και στους τρόπους με τους οποίους τους διαχειρίζεται, λαμβάνοντας υπόψη την διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Επεξηγηματική σημείωση

Καθώς η επιχειρησιακή δραστηριότητα ενός ιδρύματος αφορά κυρίως την ανάληψη κινδύνων, η ορθή διαχείριση των κινδύνων αποτελεί ζήτημα θεμελιώδους σημασίας. Μια συνετή και συνεπής νοοτροπία αντιμετώπισης κινδύνων, την οποία θα συμμερίζεται το σύνολο των εργαζομένων στο ίδρυμα, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

2. Το ίδρυμα πρέπει να αναπτύσσει την κουλτούρα κινδύνων μέσω των πολιτικών, των παραδειγμάτων, της επικοινωνίας και της εκπαίδευσης του προσωπικού σχετικά με τις αρμοδιότητές του για τον κίνδυνο.
3. Κάθε μέλος του προσωπικού πρέπει να είναι πλήρως ενήμερο για τις αρμοδιότητές του σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων. Η διαχείριση των κινδύνων δεν πρέπει να περιορίζεται στο εξειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης κινδύνων ή στις λειτουργίες του ελέγχου. Οι επιχειρησιακές μονάδες υπό την επίβλεψη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση κινδύνων σε καθημερινή βάση, λαμβάνοντας υπόψη την διάθεση ανάληψης κινδύνου του

ιδρύματος και σύμφωνα με τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος.

4. Το ίδρυμα πρέπει να διαθέτει ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο να εκτείνεται σε όλες τις επιχειρησιακές, υποστηρικτικές μονάδες και μονάδες ελέγχου, να αναγνωρίζει πλήρως την οικονομική υπόσταση που συνεπάγονται τα ανοίγματα κινδύνου που αναλαμβάνει και λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς κινδύνους (π.χ. οικονομικούς και μη, εντός και εκτός ισολογισμού, ενδεχόμενους ή συμβατικούς). Το πεδίο εφαρμογής του δεν πρέπει να περιορίζεται στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο αγοράς, στον κίνδυνο ρευστότητας και στο λειτουργικό κίνδυνο, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει επίσης τους κινδύνους συγκέντρωσης, φήμης, συμμόρφωσης και τους στρατηγικούς κινδύνους.
5. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων πρέπει να ενισχύει την ικανότητα του ιδρύματος πρέπει να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις. Οι εν λόγω αποφάσεις πρέπει να βασίζονται σε πληροφορίες οι οποίες απορρέουν από την αναγνώριση, τον υπολογισμό ή την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των κινδύνων. Οι κίνδυνοι πρέπει να αξιολογούνται από «κάτω προς τα πάνω» και από «πάνω προς τα κάτω» μέσω της διοικητικής αλυσίδας καθώς και διαμέσου επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με τη χρήση συνεπούς ορολογίας και συμβατών μεθοδολογιών.
6. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων πρέπει να υπόκειται σε ανεξάρτητη εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και επαναξιολογείται τακτικά σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων, λαμβανομένης υπόψη της πληροφόρησης που προέρχεται από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων και όπου κρίνεται απαραίτητο από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένων του ισολογισμού και των εσόδων, της αύξησης της πολυπλοκότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος, το προφίλ κινδύνου και τη λειτουργική δομή, τη γεωγραφική επέκταση, τυχόν συγχωνεύσεις και εξαγορές και την εισαγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών ή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

21. Αντιστοίχιση των αποδοχών με το προφίλ κινδύνου

1. Η πολιτική και οι πρακτικές αποδοχών πρέπει να είναι σύμφωνες με το προφίλ του κινδύνου και να προωθούν την υγιή και την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Επεξηγηματική σημείωση

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν ένα γενικό πλαίσιο για την αντιστοίχιση της πολιτικής αποδοχών με το προφίλ κινδύνου του ιδρύματος. Οι ειδικές πτυχές της πολιτικής των αποδοχών ρυθμίζονται από τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ σχετικά με τις αποδοχές που θεσπίστηκαν τον Δεκέμβριο του 2010. Τα ιδρύματα πρέπει να συμμορφωθούν προς αμφότερες τις δέσμες κατευθυντήριων γραμμών.

2. Η πολιτική αποδοχών του ιδρύματος πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αξίες, την επιχειρηματική στρατηγική, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα. Δεν πρέπει να ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικών κινδύνων. Εγγυημένες μεταβλητές αποδοχές ή αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία οι οποίες καταλήγουν να ανταμείβουν την αποτυχία δεν είναι σύμφωνες με την υγιή διαχείριση κινδύνων ή με την αρχή ανταμοιβής της επίδοσης και ως γενικός κανόνας απαγορεύονται.
3. Για το προσωπικό του οποίου οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος (πχ μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, ανώτερα διοικητικά στελέχη, πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν κινδύνους, πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα ελέγχου, κάθε εργαζόμενος οι συνολικές αποδοχές του οποίου τον εντάσσουν στο ίδιο επίπεδο αμοιβών με τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν κινδύνους), η πολιτική αποδοχών πρέπει να θεσπίζει συγκεκριμένες ρυθμίσεις για να διασφαλιστεί ότι οι αποδοχές έχουν ευθυγραμμιστεί με την υγιή και την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου.
4. Το προσωπικό των λειτουργιών ελέγχου πρέπει να αμείβεται επαρκώς και σύμφωνα με τους στόχους τους και δεν συνδέεται με τις επιδόσεις των επιχειρηματικών τομέων που ελέγχουν.
5. Σε περιπτώσεις όπου οι αποδοχές συνδέονται με τις επιδόσεις, το ποσό των παροχών πρέπει να βασίζεται σε συνδυασμό αξιολόγησης των επιδόσεων του ατόμου, της εμπλεκόμενης υπηρεσιακής μονάδας και των συνολικών αποτελεσμάτων του εποπτευόμενου ιδρύματος. Κατά την αξιολόγηση των ατομικών επιδόσεων λαμβάνονται υπόψη χρηματοοικονομικά και μη κριτήρια. Η αξιολόγηση της επίδοσης για τον υπολογισμό των μεταβλητών αποδοχών πρέπει να πραγματοποιείται βάσει παραμέτρων δεκτικών προσαρμογής, που συνδέονται με κάθε είδους υφιστάμενους και μελλοντικούς κινδύνους, το κόστος κεφαλαίου και την ρευστότητα.
6. Πρέπει να υπάρχει δέουσα αναλογία μεταξύ σταθερών και μεταβλητών συνιστωσών του συνόλου των αποδοχών. Οι σημαντικές μεταβλητές αποδοχές δεν πρέπει να καταβάλλονται έναντι σε μετρητά αλλά να αποτελούνται από ευέλικτες και αναβαλλόμενες συνιστώσες. Για τη χρονική στιγμή της καταβολής των μεταβλητών αποδοχών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υποκείμενη εξέλιξη των κινδύνων που αναλαμβάνονται.

22. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

1. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του ιδρύματος πρέπει να περιλαμβάνει πολιτικές, διαδικασίες, όρια και συστήματα εσωτερικού ελέγχου τα οποία παρέχουν επαρκή, έγκαιρη, συνεχή εντοπισμό, υπολογισμό ή αξιολόγηση, παρακολούθηση, τεχνικές μείωσης και αναφορά των κινδύνων που τίθενται από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες σε επίπεδο επιχειρηματικής γραμμής και σε επίπεδο ομίλου.

2. Το πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνου πρέπει να παρέχει καθοδήγηση στην εφαρμογή των στρατηγικών. Οι στρατηγικές, όπου απαιτείται πρέπει να θεσπίζουν και να διατηρούν συγκεκριμένα εσωτερικά όρια τα οποία είναι σύμφωνα με την διάθεση ανάληψης κινδύνων και ανάλογα της υγιούς λειτουργίας, της χρηματοοικονομικής ευρωστίας και των στρατηγικών στόχων. Το προφίλ κινδύνου του ιδρύματος (ήτοι το συνολικό άνοιγμα των υφιστάμενων και των μελλοντικών κινδύνων) πρέπει να διατηρηθεί εντός των ανωτέρω ορίων. Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων πρέπει να διασφαλίζει ότι οι παραβιάσεις των εν λόγω ορίων κλιμακώνονται και αντιμετωπίζονται καταλλήλως με τις ενδεδειγμένες δράσεις παρακολούθησης.
3. Κατά τον εντοπισμό και τον υπολογισμό των κινδύνων, το ίδρυμα πρέπει να αναπτύσσει forward-looking και backward-looking εργαλεία για να συμπληρώνουν την εργασία που επιτελείται σχετικά με τα υφιστάμενα ανοίγματα.
4. Τα forward-looking εργαλεία (όπως η ανάλυση σεναρίων και οι ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης) πρέπει να εντοπίζουν δυνητικά ανοίγματα κινδύνου υπό μη ομαλές συνθήκες. Τα backward-looking εργαλεία πρέπει να βοηθούν στην αξιολόγηση του πραγματικού προφίλ κινδύνου έναντι της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και να παρέχει δεδομένα για κάθε τυχόν προσαρμογή.

Επεξηγηματική σημείωση

Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους ελέγχους προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EAT.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την τελική ευθύνη για την αξιολόγηση των κινδύνων του ιδρύματος το οποίο αξιολογεί τους κινδύνους με κριτική σκέψη και δεν βασίζεται αποκλειστικά σε εξωτερικές αξιολογήσεις.

Επεξηγηματική σημείωση

Για παράδειγμα, το ίδρυμα πρέπει να αξιολογεί ένα εξωτερικό μοντέλο κινδύνου προκειμένου να το προσαρμόσει στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και να διασφαλίσει την ακριβή και ολοκληρωμένη διαπίστωση και ανάλυση του κινδύνου.

Οι εξωτερικές αξιολογήσεις κινδύνου (περιλαμβανομένων των εξωτερικών αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας ή των εξωτερικών μοντέλων κινδύνου) μπορούν να συμβάλουν στην πιο ολοκληρωμένη εκτίμηση του κινδύνου. Τα ιδρύματα πρέπει να γνωρίζουν το πεδίο εφαρμογής τέτοιων αξιολογήσεων.

6. Οι αποφάσεις που καθορίζουν το επίπεδο κινδύνου δεν πρέπει να βασίζονται μόνο σε ποσοτική πληροφόρηση ή σε στοιχεία που προκύπτουν με τη χρήση

μοντέλων, αλλά πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τους πρακτικούς και θεωρητικούς περιορισμούς των συστημάτων μέτρησης και μοντέλων που χρησιμοποιούνται μέσω της ποιοτικής προσέγγισης (συμπεριλαμβανομένων των γνωμοδοτήσεων εμπειρογνωμόνων και της κριτικής ανάλυσης). Οι σχετικές μακροοικονομικές τάσεις και δεδομένα του περιβάλλοντος θα πρέπει ρητά να εξεταστούν για να αναγνωρισθεί η πιθανή επίδρασή τους στα ανοίγματα και στα χαρτοφυλάκια. Αυτές οι αξιολογήσεις πρέπει επισήμως να ενσωματωθούν στις σημαντικές αποφάσεις που αφορούν τους κινδύνους.

Επεξηγηματική σημείωση

Το ίδρυμα πρέπει να εξετάζει το κατά πόσον τα πορίσματα των ποιοτικών αξιολογήσεων με προβολές στο μέλλον και των ελέγχων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τους περιορισμούς και τις παραδοχές των χρησιμοποιούμενων μοντέλων (περιλαμβανομένης της σοβαρότητας και της διάρκειας της δοκιμασίας, καθώς και των υποκείμενων κινδύνων). Για παράδειγμα, οι προβλέψεις ιδιαίτερα υψηλών αποδόσεων στο οικονομικό κεφάλαιο ενδέχεται να οφείλονται σε αστοχία του μοντέλου (π.χ. στο γεγονός ότι δεν λαμβάνει υπόψη ορισμένους συναφείς κινδύνους) και όχι στην ανώτερη στρατηγική ή στην υλοποίηση της στρατηγικής του ιδρύματος.

7. Θα πρέπει να θεσπίζονται τακτικοί και διαφανείς μηχανισμοί αναφοράς ούτως ώστε το Δ.Σ. και όλες οι σχετικές μονάδες του ιδρύματος να λαμβάνουν τις ακριβείς, περιεκτικές (σαφείς), κατανοητές και αναφορές έγκαιρα και να μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τον εντοπισμό, τη μέτρηση ή την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των κινδύνων. Το πλαίσιο για την υποβολή εκθέσεων πρέπει να είναι επαρκώς καθορισμένο, καταγεγραμμένο και εγκεκριμένο από το Δ.Σ.
8. Εφόσον η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων έχει θεσπιστεί πρέπει να λαμβάνει τακτική επίσημη ενημέρωση μέσω αναφορών και να επικοινωνεί ανεπίσημα με τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων και με τον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.

Επεξηγηματική σημείωση

Η λυσιτελής κοινοποίηση πληροφοριών σχετικών με κινδύνους αποτελεί πτυχή ζωτικής σημασίας για το σύνολο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων, καθώς διευκολύνει την επανεξέταση των κινδύνων και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και συμβάλλει στην αποτροπή αποφάσεων που συνεπάγονται ακούσια αύξηση των κινδύνων. Η αποτελεσματική οργάνωση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων προϋποθέτει ορθή εσωτερική αξιολόγηση και κοινοποίηση της στρατηγικής κινδύνων και των συναφών δεδομένων κινδύνου (π.χ. ανοίγματα και σημαντικοί δείκτες κινδύνου) τόσο οριζοντίως όσο και καθ' όλο το μήκος της ιεραρχικής κλίμακας του ιδρύματος.

23. Νέα προϊόντα

1. Το ίδρυμα θέτει σε εφαρμογή εύστοχη καταγεγραμμένη πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η εν λόγω πολιτική επιδίδεται στην ανάπτυξη νέων αγορών, προϊόντων, υπηρεσιών και σημαντικών αλλαγών που επέρχονται στα ανωτέρω.
2. Η πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων πρέπει να καλύπτει κάθε παράγοντα ο οποίος πρέπει να ληφθεί υπόψη του ιδρύματος προτού εισαχθεί το νέο προϊόν σε νέες αγορές, πραγματοποιηθούν συμφωνίες για νέα προϊόντα, ξεκινήσει η παροχή νέας υπηρεσίας ή πραγματοποιηθούν σημαντικές αλλαγές σε υφιστάμενα προϊόντα ή υπηρεσίες. Η πολιτική έγκρισης εισαγωγής νέων προϊόντων πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την περιγραφή της έννοιας «νέο προϊόν/αγορά/επιχείρηση» που θα χρησιμοποιείται στο ίδρυμα καθώς και τις εσωτερικές λειτουργίες που θα εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
3. Η πολιτική έγκρισης νέων προϊόντων πρέπει να καθορίζει τα κύρια θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν πριν ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις. Τα εν λόγω θέματα αφορούν συμμόρφωση με τους κανονισμούς, τα μοντέλα καθορισμού τιμών, τον αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου, στην κεφαλαιακή επάρκεια, στην κερδοφορία, στη διαθεσιμότητα πόρων και κατάλληλων εσωτερικών εργαλείων για επαρκείς υπηρεσίες εξυπηρέτησης κοινού (front office), υπηρεσίες οργανωτικής υποστήριξης (back office) και υπηρεσίες οργανωτικής υποστήριξης πράξεων αγοράς και διαχείρισης κινδύνων (middle office), καθώς και εξειδίκευση για την κατανόηση και την παρακολούθηση των συναφών κινδύνων. απόφαση για την έναρξη μιας νέας δραστηριότητας πρέπει να ορίζει σαφώς το αρμόδιο τμήμα της επιχείρησης και τους αρμόδιους υπαλλήλους. Δεν πρέπει να αναλαμβάνονται νέες δραστηριότητες εάν δεν έχουν διασφαλισθεί επαρκείς πόροι για την κατανόηση και τη διαχείριση των συναφών κινδύνων.
4. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να συμμετέχει στην έγκριση νέων προϊόντων ή σημαντικών αλλαγών σε υφιστάμενα προϊόντα. Η συνεισφορά της πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και αντικειμενική αξιολόγηση των κινδύνων οι οποίοι απορρέουν από τις νέες δραστηριότητες στο πλαίσιο ποικίλων σεναρίων, των πιθανών ελλείψεων στη διαχείριση κινδύνου του ιδρύματος και στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και της ικανότητας του ιδρύματος να διαχειρίζεται νέους κινδύνους αποτελεσματικά. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να έχει σαφή συνολική εικόνα για την εισαγωγή των νέων προϊόντων (ή για σημαντικές αλλαγές σε υφιστάμενα προϊόντα) για όλες τις επιχειρηματικές γραμμές και τα χαρτοφυλάκια και την εξουσία να απαιτούν αλλαγές σε υφιστάμενα προϊόντα τα οποία περνούν την επίσημη διαδικασία έγκρισης νέων προϊόντων.

Δ. Εσωτερικός έλεγχος

24. Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

1. Το ίδρυμα αναπτύσσει και διατηρεί ισχυρό και κατανοητό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης ανεξάρτητων λειτουργιών ελέγχου με κατάλληλη ισχύ η οποία θα τους επιτρέπει να εκπληρώνουν την αποστολή τους..
2. Τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος πρέπει να διασφαλίζουν την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία, τον επαρκή έλεγχο των κινδύνων, συνεπή Κώδικας Δεοντολογίας , αξιοπιστία στην χρηματοοικονομική και μη υποβαλλόμενη πληροφόρηση, εσωτερική και εξωτερική, συμμόρφωση με νόμους, κανονισμούς, εποπτικές απαιτήσεις, και εσωτερικούς κανονισμούς και αποφάσεις. Τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καλύπτουν όλη την οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων όλων των δραστηριοτήτων του ιδρύματος, των μονάδων ελέγχου και των υποστηρικτικών μονάδων. Τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι ανάλογα των εργασιών του ιδρύματος με ορθές διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες..
3. Το ίδρυμα πρέπει να διασφαλίζει ότι κατά την ανάπτυξη των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου η διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι σαφής , διαφανής και καταγεγραμμένη καθώς και ότι υπάρχει σαφής ανάθεση αρμοδιοτήτων και εξουσία για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους εσωτερικούς κανονισμούς και τις αποφάσεις. Προκειμένου να εφαρμόζεται ισχυρό σύστημα εσωτερικού ελέγχου σε κάθε τομέα του ιδρύματος, οι επιχειρηματικές και υποστηρικτικές μονάδες πρέπει να είναι πρώτιστα υπεύθυνες για τη θέσπιση και την διατήρηση κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.
4. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου προκειμένου να θεωρηθεί κατάλληλο πρέπει να επαληθευθεί από τις ανεξάρτητες λειτουργίες ελέγχου ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες του εφαρμόζονται. Οι λειτουργίες ελέγχου περιλαμβάνουν τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εσωτερικού Επιθεώρησης.
5. Οι λειτουργίες ελέγχου πρέπει να συστήνονται σε κατάλληλο ιεραρχικό επίπεδο και να αναφέρονται άμεσα στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επίσης, πρέπει να είναι ανεξάρτητες από τις επιχειρηματικές ή υποστηρικτικές μονάδες που παρακολουθούν και ελέγχουν, καθώς και να είναι οργανωτικά ανεξάρτητες μεταξύ τους (καθότι εκτελούν διαφορετικές λειτουργίες). Παρόλ' αυτά, σε μικρού μεγέθους και λιγότερο πολύπλοκων ιδρυμάτων, τα καθήκοντα των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης δύναται να συνδυαστούν. Οι λειτουργίες ελέγχου του ομίλου πρέπει να επιβλέπουν τις λειτουργίες ελέγχου των θυγατρικών.
6. Μία λειτουργία ελέγχου θεωρείται ανεξάρτητη με την πλήρωση των κατωτέρω κριτηρίων: α. το προσωπικό της δεν εκτελεί καθήκοντα τα οποία εμπίπτουν στο εύρος των δραστηριοτήτων της λειτουργίας ελέγχου για τα οποία είναι υπεύθυνη να ελέγχει και να παρακολουθεί, β. η λειτουργία ελέγχου είναι οργανικά/διοικητικά ξεχωριστή από τις δραστηριότητες τις οποίες της έχουν ανατεθεί να παρακολουθεί και να ελέγχει, γ. ο επικεφαλής της λειτουργίας ελέγχου λογοδοτεί σε πρόσωπο το οποίο δεν έχει διαχειριστικές αρμοδιότητες επί

των δραστηριοτήτων τις οποίες ελέγχει και παρακολουθεί η λειτουργία ελέγχου. Ο επικεφαλής της λειτουργίας ελέγχου πρέπει να αναφέρεται άμεσα στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε κάθε σχετική επιτροπή καθώς και να συμμετέχει τακτικά στις συναντήσεις τους, και δ. οι αποδοχές του προσωπικού της λειτουργίας ελέγχου δεν πρέπει να συνδέονται με την επίδοση των δραστηριοτήτων τις οποίες παρακολουθεί και ελέγχει η λειτουργία ελέγχου και δεν μπορεί να θέσει σε δοκιμασία την αντικειμενικότητά τους.

7. Οι λειτουργίες ελέγχου πρέπει να διαθέτουν επαρκές αριθμό ικανού προσωπικού σε επίπεδο ομίλου και θυγατρικών επιχειρήσεων. Το προσωπικό πρέπει να διαθέτει προσόντα σε συνεχή βάση και να λαμβάνει την κατάλληλη εκπαίδευση. Επίσης, πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους κατάλληλα συστήματα πληροφορικής και υποστήριξη με πρόσβαση σε εσωτερική και εξωτερική πληροφόρηση η οποία είναι απαραίτητη προκειμένου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.
8. Οι λειτουργίες ελέγχου υποβάλλουν σε περιοδική βάση επίσημες αναφορές για ανεπάρκειες οι οποίες έχουν εντοπιστεί και έχουν θεωρηθεί σημαντικές. Στις εν λόγω αναφορές περιλαμβάνεται επαναξιολόγηση σε προγενέστερα ευρήματα και για κάθε νέα εντοπιζόμενη σημαντική ανεπάρκεια τους σχετικούς ενεχόμενους κινδύνους, τις μελέτες περιπτώσεων και τις προτάσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να λάβει δράση σχετικά με τα ευρήματα των λειτουργιών ελέγχου έγκαιρα και αποτελεσματικά και να απαιτεί επαρκείς διορθωτικές ενέργειες.

25. Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων

1. Το ίδρυμα θεσπίζει ολοκληρωμένη και ανεξάρτητη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.
2. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διασφαλίζει ότι κάθε σημαντικός κίνδυνος που αναλαμβάνει το ίδρυμα εντοπίζεται και είναι ορθά διαχειρίσιμος από τις αρμόδιες μονάδες του ιδρύματος. Επίσης, πρέπει να διασφαλίζει ότι στο Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλεται ολιστική προσέγγιση για το σύνολο των κινδύνων. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να παρέχει ανεξάρτητη πληροφόρηση, αναλύσεις και εξειδικευμένη κρίση επί ανοιγμάτων, να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο και τις επιχειρηματικές ή υποστηρικτικές μονάδες σχετικά με τις προτάσεις και τις αποφάσεις που λαμβάνουν για τον κίνδυνο για το κατά πόσον είναι συνεπείς με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων δύναται να προτείνει βελτιώσεις σχετικά με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και διάφορες επιλογές για διορθωτικές ενέργειες επί των πολιτικών, των διαδικασιών και των ορίων σχετικά με τους κινδύνους.
3. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων είναι μια κεντρική επιχειρησιακή λειτουργία προκειμένου να εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου και να ελέγξει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Μεγάλα, πολύπλοκα και ιδιόμορφης φύσης ιδρύματα μπορούν να επιλέξουν να συστήσουν εξειδικευμένες μονάδες διαχείρισης Κινδύνων για κάθε σημαντική επιχειρηματική γραμμή. Παρόλ' αυτά θα πρέπει να υπάρχει μία κεντρική μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων

(συμπεριλαμβανομένης μία Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της μητρικής επιχείρησης του ομίλου) η οποία να παρέχει μία ολιστική άποψη όλων των κινδύνων.

4. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τις επιχειρηματικές και υποστηρικτικές μονάδες των οποίων τους κινδύνους ελέγχει αλλά να μην είναι απομονωμένη από αυτές. Θα πρέπει να διαθέτει επαρκή γνώση σε θέματα τεχνικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και σε αγορές και προϊόντα. Η αλληλεπίδραση μεταξύ των επιχειρησιακών λειτουργιών του ιδρύματος και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να προωθεί τον στόχο της συναίσθησης της ευθύνης του συνόλου του προσωπικού του ιδρύματος για τη διαχείριση των κινδύνων.

26. Ο ρόλος της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων

1. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων εμπλέκεται ενεργά σε πρώιμο στάδιο στην διαμόρφωση της στρατηγικής κινδύνου του ιδρύματος και σε όλες τις σημαντικές αποφάσεις για τη διαχείριση κινδύνου. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων διαδραματίζει καίριο λόγο για την διασφάλιση αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων.

Η ρόλος της ΜΔΚ στη χάραξη στρατηγικής και στη λήψη αποφάσεων

2. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο κάθε πληροφορία που σχετίζεται με τους κινδύνους (π.χ. μέσω τεχνικής ανάλυσης επί των ανοιγμάτων κινδύνου) προκειμένου να μπορεί να καθορίσει το επίπεδο ανοχής κινδύνου και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του ιδρύματος.
3. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων επίσης αξιολογεί την στρατηγική κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που προτείνονται από τις επιχειρηματικές μονάδες, και συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από τη λήψη αποφάσεων. Οι στόχοι που αφορούν διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας και δείκτες απόδοσης επί του κεφαλαίου πρέπει να είναι εύλογοι και συνεπείς.
4. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να μοιράζεται την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής και της πολιτικής με όλες τις επιχειρηματικές μονάδες του ιδρύματος. Οι επιχειρηματικές μονάδες πρέπει να εφαρμόζουν τα σχετικά όρια κινδύνων. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διασφαλίζει ότι τα όρια είναι συνεπή με τη συνολική διάθεση ανάληψης κινδύνου του ιδρύματος και να παρακολουθεί σε συνεχή βάση ότι το ίδρυμα δεν αναλαμβάνει υπερβολικούς κινδύνους.
5. Η εμπλοκή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις σχετικά με τον κίνδυνο λαμβάνονται κατάλληλα υπόψη. Ωστόσο, η ευθύνη λήψης αποφάσεων βαρύνει τις επιχειρησιακές και υποστηρικτικές μονάδες του ιδρύματος και πρωτίστως το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο ρόλος της ΜΔΚ στο πλαίσιο των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη

6. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διασφαλίζει ότι οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη τίθενται υπό αξιολόγηση και ότι οι κίνδυνοι, πραγματικοί και μελλοντικοί, που απορρέουν από τα συνδεδεμένα μέρη εντοπίζονται και είναι δυνατό να αξιολογηθούν επαρκώς.

Ο ρόλος της ΜΔΚ έναντι της πολυπλοκότητας της νομικής δομής

7. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να στοχεύει στον εντοπισμό των ουσιαστικών κινδύνων που απορρέουν από τη νομική δομή του ιδρύματος.

Επεξηγηματική σημείωση

Μεταξύ των κινδύνων περιλαμβάνονται η έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά τη διαχείριση, οι λειτουργικοί κίνδυνοι που προκαλούνται από διασυνδεδεμένες και πολύπλοκες δομές χρηματοδότησης, τα εντός του ομίλου ανοίγματα κινδύνου, οι επισφαλείς εγγυήσεις (trapped collateral) και ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου.

Ο ρόλος της ΜΔΚ στις αλλαγές

8. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο εντοπίζονται οι σημαντικοί κίνδυνοι που είναι δυνατό να επηρεάζουν την ικανότητα του ιδρύματος, να διαχειρίζεται τους κινδύνους που αναλαμβάνει και να αξιοποιεί τη χρηματοδότηση και το κεφάλαιο υπό κανονικές ή αντίξοες συνθήκες.
9. Πριν από τη λήψη αποφάσεων επί σημαντικών αλλαγών ή έκτακτων συναλλαγών η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να εμπλέκεται στην αξιολόγηση της επίδρασης των ανωτέρω αλλαγών και έκτακτων συναλλαγών του κινδύνου που αναλαμβάνει το ίδρυμα και ο όμιλος στον οποίο ανήκει.

Επεξηγηματική σημείωση

Μεταξύ των αλλαγών ή των συναλλαγών εξαιρετικής φύσεως συγκαταλέγονται οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές, η σύσταση ή η πώληση θυγατρικών ή φορέων ειδικού σκοπού (ΦΕΣ), τα νέα προϊόντα, οι αλλαγές σε συστήματα, οι αλλαγές στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων ή στις διαδικασίες και οι αλλαγές στην οργάνωση του ιδρύματος.

Βλ. τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές του 2008 των πρώην επιτροπών επιπέδου 3 των ευρωπαϊκών αρχών χρηματοπιστωτικής εποπτείας (Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (ΕΕΑΤΕ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR) και Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (CEIOPS)) για την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα, οι οποίες δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΑΤ. Η ΛΕΚ πρέπει να συμμετέχει ενεργά από πρώιμο στάδιο στις προσπάθειες εντοπισμού των συναφών κινδύνων

(περιλαμβανομένων των δυνητικών επιπτώσεων της ανεπαρκούς εφαρμογής της αρχής της δέουσας επιμέλειας, συνεπεία της οποίας καθίσταται αδύνατος ο εντοπισμός κινδύνων μετά από συγχωνεύσεις) οι οποίοι συνδέονται με αλλαγές στη δομή του ομίλου (περιλαμβανομένων των συγχωνεύσεων και των εξαγορών) και να υποβάλλει απευθείας στο διαχειριστικό όργανο εκθέσεις με τα πορίσματά της.

Ο ρόλος της ΜΔΚ στην μέτρηση και στην αξιολόγηση κινδύνων

10. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εντός του ιδρύματος υπολογισμοί και οι αξιολογήσεις για τους κινδύνους του ιδρύματος καλύπτουν ένα κατάλληλο φάσμα σεναρίων και βασίζονται σε επαρκώς συντηρητικές παραδοχές σχετικά με τις εξαρτήσεις και της συσχετίσεις. Τα ανωτέρω περιλαμβάνουν ποιοτικές) απόψεις (μεταξύ άλλων και της κρίσης εμπειρογνομώνων σε επίπεδο επιχείρησης σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ των κινδύνων και της κερδοφορίας του ιδρύματος και του εξωτερικού επιχειρησιακού περιβάλλοντος λειτουργίας του.

Ο ρόλος της ΜΔΚ στην παρακολούθηση κινδύνων

11. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διασφαλίζει ότι όλοι οι κίνδυνοι που εντοπίζονται είναι δυνατό να παρακολουθούνται αποτελεσματικά από τις επιχειρησιακές μονάδες. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί σε τακτική βάση τους πραγματικούς κινδύνους του ιδρύματος και τους εξετάζει εξονυχιστικά έναντι των στρατηγικών στόχων του ιδρύματος, της διάθεσης και της ανοχής ανάληψης κινδύνων του ιδρύματος προκειμένου να διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εκτελεστική του αρμοδιότητα και να προκαλέσει με εποικοδομητικό τρόπο την επανεξέτασή του από το Διοικητικό Συμβούλιο υπό την εποπτική του αρμοδιότητα.

12. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να αναλύει τις τάσεις και αναγνωρίζει τυχόν νέους ή ανερχόμενους κινδύνους που απορρέουν από τις περιστάσεις ή τις συνθήκες. Επίσης, πρέπει να αξιολογεί τα αποτελέσματα των κινδύνων σε σύγκριση με προηγούμενες εκτιμήσεις (διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων-back testing) προκειμένου να αξιολογήσει και να βελτιώσει την ακρίβεια και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

13. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων του ομίλου πρέπει να παρακολουθεί τους κινδύνους που αναλαμβάνουν οι θυγατρικές. Τυχόν ασυνέπειες με την εγκριμένη στρατηγική του ομίλου πρέπει να αναφέρονται στο αρμόδιο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο ρόλος της ΜΔΚ κατά τον χειρισμό μη εγκεκριμένων ανοιγμάτων

14. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να εμπλέκεται επαρκώς στις αλλαγές του ιδρύματος που αφορούν στη στρατηγική, στη διάθεση ανάληψης κινδύνων και στα όρια των κινδύνων.

- 15.Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογεί κατά τρόπο ανεξάρτητο την παράβαση ή την υπέρβαση (συμπεριλαμβανομένης της αιτίας και της νομικής και οικονομικής ανάλυσης του πραγματικού κόστους κλεισίματος, μείωσης ή αντιστάθμισης του ανοίγματος έναντι του δυνητικού κόστους διατήρησής του). Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να ενημερώνει, ανάλογα με την περίπτωση, τους αρμόδιους επιχειρηματικούς τομείς και να προτείνει πιθανές διορθωτικές ενέργειες.

Επεξηγηματική σημείωση

Παραβάσεις ή παραβιάσεις των στρατηγικών, της εγκεκριμένης ανοχής κινδύνου ή της προθυμίας ανάληψης κινδύνων, καθώς και των ορίων κινδύνου, μπορούν να προκληθούν από νέες συναλλαγές, από μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς ή από την εξέλιξη της στρατηγικής, των πολιτικών ή των διαδικασιών του ιδρύματος, όταν αυτή δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη μεταβολή των εγκεκριμένων ορίων ή της ανοχής κινδύνου και της προθυμίας ανάληψης κινδύνων.

- 16.Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για να διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει των προτάσεων της λαμβάνονται από το κατάλληλο ιεραρχικό επίπεδο, τηρούνται από τις αρμόδιες επιχειρησιακές μονάδες και αναφέρονται με τον κατάλληλο τρόπο στο Διοικητικό Συμβούλιο, στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και στις επιχειρησιακές ή υποστηρικτικές μονάδες.

Το ίδρυμα πρέπει να ενεργήσει κατάλληλα κατά της εσωτερικής ή εξωτερικής δόλιας συμπεριφοράς και πειθαρχικών παραπτώματων (π.χ. παραβίαση των εσωτερικών διαδικασιών, υπέρβαση των ορίων).

Επεξηγηματική σημείωση

Στο πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών ο όρος «απάτη» διαλαμβάνει τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική απάτη όπως ορίζονται στην οδηγία 2006/48/ΕΚ, Παράρτημα Χ, Μέρος 5. Ως εκ τούτου, ο όρος καλύπτει ζημίες από πράξεις που διαπράττονται με πρόθεση καταδολίευσης, υπεξαίρεσης περιουσιακών στοιχείων ή καταστρατήγησης κανονιστικών ή νομοθετικών διατάξεων ή πολιτικών της επιχείρησης, με την εξαίρεση των περιπτώσεων που σχετίζονται με πρακτικές αντίθετες προς τους κανόνες περί πολιτιστικής πολυμορφίας/διακριτικής μεταχείρισης, στις οποίες εμπλέκεται τουλάχιστον ένα μέλος της επιχείρησης (εσωτερική απάτη), καθώς και ζημίες από πράξεις που διαπράττονται από τρίτο με πρόθεση καταδολίευσης, υπεξαίρεσης περιουσιακών στοιχείων ή καταστρατήγησης της νομοθεσίας (εξωτερική απάτη).

27. Διευθυντής ΜΔΚ

1. Το ίδρυμα διορίζει τον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων ο οποίος έχει την αποκλειστική ευθύνη για την ανωτέρω Μονάδα και για την παρακολούθηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του ιδρύματος.
2. Ο επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων (ή ισοδύναμο αρμόδιο πρόσωπο) είναι αρμόδιος για την παροχή ολοκληρωμένης και κατανοητής ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους, η οποία θα διευκολύνει το διαχειριστικό όργανο να κατανοήσει το συνολικό προφίλ κινδύνου του ιδρύματος. Την ίδια ευθύνη έχει και ο επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων της μητρικής εταιρίας σε σχέση με τον όμιλο.
3. Ο επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων πρέπει να διαθέτει την ενδεδειγμένη εμπειρογνωμοσύνη, καθώς και την απαιτούμενη επιχειρησιακή εμπειρία, ανεξαρτησία και αρχαιότητα προκειμένου να εξετάζει τη σκοπιμότητα αποφάσεων που επηρεάζουν το άνοιγμα κινδύνου του ιδρύματος. Το ίδρυμα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο παραχώρησης δικαιώματος αρνησικυρίας στον ΔΤΚ. Ο ΔΤΚ και το διαχειριστικό όργανο ή οι αρμόδιες επιτροπές πρέπει να επικοινωνούν απευθείας μεταξύ τους για ζωτικής σημασίας προβλήματα κινδύνων, περιλαμβανομένων των εξελίξεων που ενδέχεται να συνιστούν απόκλιση από την εγκεκριμένη ανοχή κινδύνου, την προθυμία ανάληψης κινδύνων και τη στρατηγική του ιδρύματος.
4. Εφόσον το ίδρυμα επιθυμεί να παρέχει στον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων το δικαίωμα να ασκεί βέτο επί των αποφάσεων, οι πολιτικές για τους κινδύνους πρέπει να καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων δύναται να το ασκήσει καθώς και τη φύση των σχετικών προτάσεων (π.χ. αποφάσεις χορήγησης πίστωσης ή επενδύσεων ή τον καθορισμός ορίου). Οι πολιτικές πρέπει να περιγράφουν τις διαδικασίες κλιμάκωσης ή προσφυγών και τον τρόπο με τον οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται σχετικά.
5. Σε περίπτωση όπου τα χαρακτηριστικά του ιδρύματος, ιδίως το μέγεθος, η οργάνωση και η φύση των δραστηριοτήτων δεν δικαιολογούν την ανάθεση της ανωτέρω ευθύνης σε ένα ειδικά επιφορτισμένο πρόσωπο η εν λόγω αρμοδιότητα πρέπει να ανατεθεί σε ένα ανώτερο διοικητικό στέλεχος του ιδρύματος υπό την προϋπόθεση ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων.
6. Το ίδρυμα διαθέτει καταγεγραμμένες διαδικασίες αναφορικά με τον διορισμό και την απομάκρυνση του επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Σε περίπτωση αντικατάστασης του ανωτέρω προσώπου απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου υπό την εποπτική του αρμοδιότητα. Το ίδρυμα ενημερώνει την Τράπεζα της Ελλάδος σχετικά με τους λόγους του διορισμού και της απομάκρυνσης του επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.

28. Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

1. Το ίδρυμα συστήνει Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης η οποία διαχειρίζεται τον κίνδυνο κανονιστικής συμμόρφωσης.
2. Το ίδρυμα εγκρίνει και εφαρμόζει πολιτική κανονιστικής συμμόρφωσης η οποία πρέπει να κοινοποιηθεί σε όλο το προσωπικό.

Επεξηγηματική σημείωση

Ο κίνδυνος συμμόρφωσης (ως τέτοιος ορίζεται ο τρέχων ή ο προσδοκώμενος κίνδυνος για τα κέρδη και τα ίδια κεφάλαια που πηγάζει από παραβιάσεις ή από τη μη συμμόρφωση προς νόμους, κανονισμούς, συμφωνίες, καθιερωμένες πρακτικές ή κανόνες δεοντολογίας) μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή προστίμων, σε ζημίες ή/και στην ακύρωση συμβάσεων και να καταφέρει πλήγμα στην υπόληψη του ιδρύματος.

3. Το ίδρυμα συστήνει μόνιμη και αποτελεσματική Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης και διορίζει ως υπεύθυνο πρόσωπο αυτής για το ίδρυμα στο σύνολό του καθώς και για τον όμιλο. Σε μικρού μεγέθους και λιγότερο πολύπλοκα ιδρύματα η εν λόγω λειτουργία δύναται να συνδυάζεται ή να ασκείται με τη συνδρομή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων ή υποστηρικτικών λειτουργιών (όπως Διαχείριση Ανθρωπίνου Δυναμικού, οι Νομικές Υπηρεσίες)..
4. Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης πρέπει να διασφαλίζει ότι η παρακολουθείται η τήρηση της πολιτικής κανονιστικής συμμόρφωσης και να αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και εφόσον κρίνεται απαραίτητο στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου συμμόρφωσης. Τα ευρήματα της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης λαμβάνονται υπόψη από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
5. Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης πρέπει να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με νόμους, κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα τα οποία το ίδρυμα πρέπει να εφαρμόζει και αξιολογεί την πιθανή επίπτωσή τους στο νομικό και κανονιστικό περιβάλλον των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.
6. Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης πρέπει να επιβεβαιώνει ότι τα νέα προϊόντα και οι νέες διαδικασίες είναι σύμφωνες με το υφιστάμενο νομικό περιβάλλον και ότι κάθε γνωστές επικείμενες αλλαγές στο νομοθετικό, κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο.

Επεξηγηματική σημείωση

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αποδίδεται όταν το ίδρυμα παρέχει συγκεκριμένες υπηρεσίες ή δημιουργεί δομές για λογαριασμό πελατών του (π.χ. όταν παρέχει υπηρεσίες πρακτορείας για τη σύσταση εταιρίας ή σύμπραξης, όταν παρέχει εν γένει υπηρεσίες πρακτορείας ή αναπτύσσει σύνθετες δομημένες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές για πελάτες), οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν ιδιαίτερα προβλήματα εσωτερικής διακυβέρνησης και προβληματισμούς προληπτικής εποπτείας.

29. Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης

1. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης θα αξιολογεί την ποιότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του ιδρύματος ως προς την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά του.
2. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης πρέπει να έχει ακώλυτη πρόσβαση σε σχετικά έγγραφα και σε πληροφορίες όλων των μονάδων λειτουργίας και ελέγχου.
3. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης πρέπει να αξιολογεί την συμμόρφωση όλων των δραστηριοτήτων και των μονάδων του ιδρύματος (συμπεριλαμβανομένων των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης) με τις πολιτικές και διαδικασίες. Κατά συνέπεια η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης δεν πρέπει να συνδυάζεται με καμία άλλη λειτουργία του ιδρύματος. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης πρέπει επίσης να αξιολογεί τις υφιστάμενες πολιτικές και διαδικασίες παραμένουν επαρκείς και συμμορφώνονται στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.
4. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης πρέπει να επιβεβαιώνει ιδίως την ακεραιότητα των διαδικασιών που διασφαλίζουν την αξιοπιστία των μεθόδων και των τεχνικών του ιδρύματος, των υποθέσεων και των πηγών πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται στα εσωτερικά μοντέλα (πχ μοντέλα υπολογισμού κινδύνων, λογιστική αποτίμηση). Επίσης, πρέπει να αξιολογεί την ποιότητα και τη χρήση τον ποιοτικό εντοπισμό κινδύνων και των εργαλείων ελέγχου. Παρόλ' αυτά, προκειμένου να ενισχυθεί η ανεξαρτησία της πρέπει να μην εμπλέκεται άμεσα με το σχεδιασμό και την επιλογή μοντέλων ή άλλων εργαλείων διαχείρισης κινδύνων.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να ενθαρρύνει τους εσωτερικού ελεγκτές να ακολουθούν τα εθνικά και διεθνή επαγγελματικά πρότυπα. Η εργασία του εσωτερικού ελέγχου πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου και με αναλυτικές διαδικασίες ελέγχου σύμφωνα με την προσέγγιση υπολογισμού των κινδύνων. Το πρόγραμμα ελέγχου πρέπει να εγκρίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου ή/και από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επεξηγηματική σημείωση

Τα πρότυπα τα οποία εκπονεί το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα επαγγελματικών προτύπων στα οποία παραπέμπουν οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

6. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης πρέπει να αναφέρεται άμεσα στο Διοικητικό Συμβούλιο ή/και στην Επιτροπή Ελέγχου (όπου κρίνεται απαραίτητο) σχετικά με τα ευρήματα και τις προτεινόμενες ενέργειες για σημαντικές βελτιώσεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Όλες οι συστάσεις σχετικά με τους ελέγχους υπόκεινται σε επίσημη διαδικασία επαναξιολόγησης από τα αρμόδια επίπεδα διοίκησης προκειμένου να διασφαλιστεί και αναφερθεί η λύση τους.

Ε. Συστήματα πληροφορικής και επιχειρησιακή συνέχεια

30. Σύστημα πληροφοριών και επικοινωνία

1. Το ίδρυμα πρέπει να έχει αποτελεσματικά και αξιόπιστα πληροφοριακά συστήματα και συστήματα επικοινωνίας που καλύπτουν όλες τις σημαντικές δραστηριότητες.

Επεξηγηματική σημείωση

Η λήψη αποφάσεων διαχειριστικού περιεχομένου μπορεί να επηρεασθεί δυσμενώς από αναξιόπιστες ή παραπλανητικές πληροφορίες οι οποίες έχουν διαβιβασθεί από συστήματα πληροφοριών με ατελέσφορο σχεδιασμό και έλεγχο των πληροφοριών. Ως εκ τούτου, μια ζωτικής σημασίας δραστηριότητα του ιδρύματος αφορά τη δημιουργία και τη διατήρηση συστημάτων πληροφοριών και επικοινωνιών που θα καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων του. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται τόσο μέσω ηλεκτρονικών όσο και μέσω και μη ηλεκτρονικών μέσων.

Το ίδρυμα πρέπει να έχει πλήρη επίγνωση των οργανωτικών απαιτήσεων και των απαιτήσεων εσωτερικού ελέγχου που συνδέονται με την επεξεργασία πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή και με την ανάγκη καθιέρωσης πρόσφορης διαδρομής ελέγχου. Η ίδια απαίτηση ισχύει και στην περίπτωση που τα συστήματα ΤΠ παρέχονται από εξωτερικό πάροχο υπηρεσιών ΤΠ.

2. Τα πληροφοριακά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων τα οποία τηρούν και κάνουν χρήση στοιχείων σε ηλεκτρονική μορφή πρέπει να είναι ασφαλή, να αποτελούν αντικείμενο ανεξάρτητης παρακολούθησης και να υποστηρίζονται από επαρκείς ρυθμίσεις έκτακτης ανάγκης. Το ίδρυμα πρέπει να συμμορφώνεται με τα γενικά αποδεκτά πρότυπα πληροφορικής κατά την εφαρμογή συστημάτων πληροφορικής.

31. Διαχείριση της επιχειρησιακής συνέχειας

1. Το ίδρυμα πρέπει να θεσπίζει ορθή διαχείριση τη επιχειρησιακής συνέχειας προκειμένου να διασφαλίζει την αδιάλειπτη λειτουργία του και να περιορίζει τις ζημιές σε περίπτωση σημαντικής διακοπής της επιχειρησιακής λειτουργίας.

Επεξηγηματική σημείωση

Η επιχείρηση του ιδρύματος βασίζεται σε αρκετούς ζωτικής σημασίας πόρους (π.χ. συστήματα ΤΠ, συστήματα επικοινωνίας, κτιριακές υποδομές). Ο σκοπός της διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας είναι ο μετριασμός των επιχειρησιακών, χρηματοπιστωτικών και νομικών επιπτώσεων, καθώς και των

επιπτώσεων όσον αφορά την υπόληψη του ιδρύματος και των λοιπών επιπτώσεων που προκύπτουν από μια καταστροφή ή παρατεταμένη στέρηση αυτών των πόρων και από την επακόλουθη διαταραχή των συνήθων επιχειρησιακών διαδικασιών του ιδρύματος. Μεταξύ των λοιπών μέτρων διαχείρισης του κινδύνου περιλαμβάνονται η μείωση της πιθανότητας τέτοιων συμβάντων ή η μεταβίβαση του χρηματοπιστωτικού τους αντικτύπου (π.χ. μέσω ασφάλισης κινδύνων) σε τρίτα μέρη.

2. Προκειμένου να θεσπιστεί μία υγιής διοίκηση επιχειρησιακής συνέχειας, το ίδρυμα πρέπει να αναλύει με προσοχή την έκθεσή του σε σημαντικές διακοπές της επιχειρησιακής του λειτουργίας και να αξιολογεί (ποσοτικά και ποιοτικά) τη δυνητική τους επίδραση με τη χρήση εσωτερικών ή/και εξωτερικών δεδομένων και ανάλυση σεναρίων. Η εν λόγω ανάλυση καλύπτει όλες τις επιχειρηματικές και υποστηρικτικές μονάδες του ιδρύματος, τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων αλλά και λαμβάνει υπόψη την αλληλεξάρτησή τους. Επιπρόσθετα, εμπλέκονται ενεργά η ειδική ανεξάρτητη Μονάδα Επιχειρησιακής Συνέχειας ή η Μονάδα Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης συμβάλουν στον καθορισμό των προτεραιοτήτων και των στόχων ανάκαμψης του ιδρύματος.

Επεξηγηματική σημείωση

Σε ό,τι αφορά τη λειτουργία διαχείρισης του επιχειρησιακού κινδύνου, βλ. επίσης οδηγία 2006/48/ΕΚ, Παράρτημα Χ, Μέρος 3, παρ. 4 το οποίο προϋποθέτει την ύπαρξη τέτοιας λειτουργίας για τα ιδρύματα που εφαρμόζουν εξελιγμένη μέθοδο μέτρησης. Τα καθήκοντα της λειτουργίας αυτής αναλύονται στις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτική αναγνώριση της μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (IRB) και της εξελιγμένης μεθόδου για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA)» (Guidelines on validation), παρ. 615-620 (Απρίλιος 2006), οι οποίες είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της ΕΑΤ.

3. Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, το ίδρυμα πρέπει να εφαρμόζει:
 - α) Σχέδια έκτακτης ανάγκης και επιχειρησιακής συνέχειας, τα οποία διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα αντιδρά δεόντως σε έκτακτες ανάγκες και διατηρεί την ικανότητα να ασκεί τις σημαντικότερες επιχειρησιακές του δραστηριότητες σε περίπτωση διαταραχής των συνήθων επιχειρησιακών του διαδικασιών.
 - β) Σχέδια ανάκαμψης κρίσιμων πόρων, τα οποία επιτρέπουν στο ίδρυμα να επιστρέψει στις συνήθεις επιχειρησιακές πρακτικές βάσει εύλογου χρονοδιαγράμματος. Ο τυχόν υπολειπόμενος κίνδυνος από δυνητικές επιχειρησιακές διαταραχές πρέπει να συνάδει με την εγκεκριμένη ανοχή κινδύνου ή/και την προθυμία ανάληψης κινδύνων.

4. Τα σχέδια έκτακτης ανάγκης, συνέχειας της επιχείρησης και ανάκαμψης πρέπει να εφαρμόζονται με ιδιαίτερη προσοχή. Η σχετική τεκμηρίωση πρέπει να είναι διαθέσιμη στον επιχειρησιακό τομέα, στον τομέα υποστήριξης και στη Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης και να αποθηκεύεται σε εφεδρικά και εύκολα προσβάσιμα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης συστήματα. Πρέπει να παρέχεται κατάλληλη κατάρτιση στο αρμόδιο προσωπικό. Τα σχέδια πρέπει να επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Τυχόν αλλαγές ή αστοχίες που διαπιστώνονται κατά τη διενέργεια δοκιμών προσομοίωσης πρέπει να τεκμηριώνονται και να αναλύονται, τα δε σχέδια πρέπει να αναθεωρούνται αναλόγως.

ΣΤ. Διαφάνεια

32. Ενημέρωση του προσωπικού

1. Οι στρατηγικές και οι πολιτικές κοινοποιούνται σε όλο το προσωπικό του ιδρύματος.
2. Το προσωπικό του ιδρύματος πρέπει να κατανοεί και να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις των πολιτικών και των διαδικασιών του ιδρύματος που σχετίζονται με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να ενημερώνει και να παρέχει επίκαιρη πληροφόρηση σχετικά με τις στρατηγικές, τις πολιτικές του ιδρύματος με σαφήνεια και συνέπεια τουλάχιστον στο επίπεδο ιεραρχίας του αρμόδιου προσωπικού που απαιτείται για την εκτέλεση των συγκεκριμένων καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί. Η εν λόγω ενημέρωση δύναται να παρέχεται μέσω γραπτών οδηγιών, εγχειριδίων ή άλλων μέσων.

33. Διαφάνεια της εσωτερικής διακυβέρνησης

1. Το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης του ιδρύματος είναι διαφανές. Το ίδρυμα οφείλει να παρουσιάζει την υφιστάμενη κατάστασή του και τις μελλοντικές προοπτικές του με σαφήνεια, ισορροπία, ακρίβεια και έγκαιρα.

Επεξηγηματική σημείωση

Ο στόχος της διαφάνειας στον τομέα της εσωτερικής διακυβέρνησης είναι η παροχή στο σύνολο των ενδιαφερομένων του ιδρύματος (περιλαμβανομένων των μετόχων, των εργαζομένων, των πελατών και του ευρέος κοινού) βασικών πληροφοριών που θα τους επιτρέψουν να κρίνουν την αποτελεσματικότητα του διαχειριστικού οργάνου που διοικεί το ίδρυμα.

Σύμφωνα με το άρθρο 72 της οδηγίας 2006/48/EK και το άρθρο 2 της οδηγίας 2006/49/EK, τα εγκατεστημένα στην ΕΕ μητρικά ιδρύματα και τα ιδρύματα που ελέγχονται από εγκατεστημένη στην ΕΕ μητρική χρηματοδοτική εταιρία

συμμετοχών πρέπει να κοινοποιούν ολοκληρωμένες και ουσιαστικές πληροφορίες για την εσωτερική τους διακυβέρνηση σε ενοποιημένη βάση. Η αναλογική κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση κάθε ιδρύματος σε μεμονωμένη βάση συνιστά ορθή πρακτική.

2.

Το ίδρυμα πρέπει να δημοσιεύει στο κοινό τουλάχιστον τα ακόλουθα: α. την εταιρική διάρθρωση και τις πολιτικές του ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των στόχων, της οργανωτικής δομής, των ρυθμίσεων της εταιρικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των συμμετοχών και της δομής των αποδοχών σε σχέση με την παροχή κινήτρων, β. τη φύση, το εύρος, το σκοπό και την οικονομική ουσία των συναλλαγών με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και τα τρίτα μέρη εφόσον έχουν σημαντική επίδραση στο ίδρυμα, γ. τον τρόπο με τον οποίο η επιχειρηματική στρατηγική και η στρατηγική κινδύνου του ιδρύματος θεσπίζεται, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής εμπλοκής του Διοικητικού Συμβουλίου) και τους προβλεπόμενους παράγοντες κινδύνου, δ. τις συσταθείσες επιτροπές, τις ανατεθείσες σε αυτές αρμοδιότητες και τη σύνθεσή τους, ε. το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης και τον τρόπο με τον οποίο οι λειτουργίες ελέγχου είναι οργανωμένες, τα σημαντικά καθήκοντα που επιτελούν, τον τρόπο παρακολούθησης της επίδοσής τους από το Διοικητικό Συμβούλιο και κάθε σχεδιαζόμενη σημαντική αλλαγή στις εν λόγω λειτουργίες, και στ. σημαντική πληροφόρηση σχετικά με τα χρηματοοικονομικά και λειτουργικά αποτελέσματα.

3. Η πληροφόρηση σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση του ιδρύματος ακολουθεί τις νόμιμες απαιτήσεις δημοσιοποίησής της. Η πληροφόρηση πρέπει να είναι σαφής, ακριβής, επίκαιρη και προσβάσιμη.
4. Σε περιπτώσεις που η διασφάλιση της υψηλής ακρίβειας των πληροφοριών είναι δυνατό να καθυστερήσει την αποκάλυψή τους, παρότι η επικαιρότητά τους είναι σημαντική, το ίδρυμα κρίνει την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της ακρίβειας και της επικαιρότητας της σχετικής πληροφόρησης λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωσή του να παρέχει την αληθινή και τη δίκαιη εικόνα της κατάστασης, καθώς και να εξηγεί την αιτία της καθυστέρησης με ικανοποιητικό τρόπο. Η χρήση της εν λόγω εξήγησης δεν πρέπει να αποσκοπεί στην καθυστέρηση πληροφοριών που δημοσιοποιούνται σε τακτική βάση.

Τίτλος III – Τελικές διατάξεις και εφαρμογή

34. Κατάργηση

Μετά την έγκριση και δημοσίευση των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών για την εσωτερική διακυβέρνηση, καταργούνται οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές: α) το τμήμα 2.1 των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕΑΤΕ σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης (25 Ιανουαρίου 2006),

υπό τον τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές για την εσωτερική διακυβέρνηση», β) οι «Βασικές αρχές σχετικά με τις πολιτικές σε θέματα αποδοχών» (20 Απριλίου 2009) και τις «Αρχές υψηλού επιπέδου για τη διαχείριση του κινδύνου» (16 Φεβρουαρίου 2010).

35. Ημερομηνία εφαρμογής

Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να εφαρμόσουν τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση ενσωματώνοντάς τις στις οικείες εποπτικές διαδικασίες έως τις 31 Μαρτίου 2012. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διασφαλίζουν την αποτελεσματική συμμόρφωση των ιδρυμάτων προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.